

หน่วยที่ ๔ ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตัวชี้วัดที่ ๕๕ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำฐานข้อมูลภูมิ
ปัญญาท้องถิ่นและเผยแพร่ให้ประชาชนได้นำไปใช้ประโยชน์

**แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม เพื่อ
จัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญา
ท้องถิ่น**

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานธุรการ กองการศึกษา เทศบาลตำบลกุดประทาย โทร. ๐ ๔๕๒๕ ๒๙๗๐ ต่อ ๔
ที่ อบ ๕๔๔๐๔/พิเศษ วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุมัติจัดทำโครงการจัดทำฐานข้อมูลทางด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญา
ท้องถิ่น ฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้
เรียน นายกเทศมนตรีตำบลกุดประทาย

ด้วยการจัดทำฐานข้อมูลด้านศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นอีกหนึ่งใน
อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลกุดประทาย ซึ่งมีหน้าที่ในการทำนุบำรุงศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา การ
จัดทำฐานข้อมูลด้านศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นอีกหนึ่งในและภูมิปัญญา
ท้องถิ่น ซึ่งปีที่ผ่านมาเทศบาลตำบลกุดประทาย ได้รวบรวมข้อมูลและจัดระบบฐานข้อมูลท้องถิ่นได้อย่างเป็น
รูปธรรม ทำให้มีแหล่งอ้างอิงหรือแหล่งศึกษาค้นคว้าด้านศิลปะวัฒนธรรมท้องถิ่น ส่งผลให้การอนุรักษ์และทำนุ
บำรุง ด้านศิลปะวัฒนธรรมของท้องถิ่นได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ นั้น

กองการศึกษา เทศบาลตำบลกุดประทาย ในฐานะหน่วยงานหลักในการดำเนินพันธกิจด้านการ
ทำนุบำรุงศิลปะวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น ตระหนักถึงความสำคัญในการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศจัดระบบ
ฐานข้อมูลท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นแหล่งในการศึกษาค้นคว้าด้านศิลปะวัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่น อีกทั้งยังเป็น
การอนุรักษ์ ทำนุบำรุง และเผยแพร่มรดกด้านศิลปะวัฒนธรรมของท้องถิ่น และของชาติด้วยจึงขออนุมัติจัดทำ
โครงการจัดทำฐานข้อมูลทางด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น ฐานข้อมูลแหล่ง
เรียนรู้ เพื่อสำรวจและจัดเก็บข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นในตำบลกุดประทายให้เป็นปัจจุบัน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

(นางพนาลัย พาเจริญ)
นักวิชาการศึกษา

(นายวุทธิภูมิ สุรเสน)

ปลัดเทศบาล รักษาการแทน
ผู้อำนวยการกองการศึกษา

ความเห็นชอบของปลัดเทศบาลตำบลกุดประทาย
( ) ควรอนุมัติ
( ) ไม่ควรอนุมัติ เพราะ.....

(นายวุทธิภูมิ สุรเสน)

ปลัดเทศบาลตำบลกุดประทาย

ความเห็นชอบของนายกเทศมนตรีตำบลกุดประทาย
( ) อนุมัติ
( ) ไม่ควรอนุมัติ เพราะ.....

(นายวิทยา สำเภา)

นายกเทศมนตรีตำบลกุดประทาย

โครงการการจัดทำฐานข้อมูลด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา
และภูมิปัญญาท้องถิ่น ประจำปี ๒๕๖๖
เทศบาลตำบลกุตประทาย อำเภอบางบาล จังหวัดอุบลราชธานี

หลักการและเหตุผล

การจัดทำฐานข้อมูลด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นอีกหนึ่งในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลกุตประทาย ซึ่งมีหน้าที่ในการสนับสนุนบำรุงศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา การจัดทำฐานข้อมูลด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งแต่ปีที่ผ่านมา เทศบาลตำบลกุตประทายได้รวบรวมข้อมูลและจัดระบบฐานข้อมูลท้องถิ่นได้อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้มีแหล่งอ้างอิงหรือแหล่งศึกษาค้นคว้าด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งผลให้การอนุรักษ์และทำนุบำรุงด้านศิลปะ วัฒนธรรมของท้องถิ่นได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

กองการศึกษา เทศบาลตำบลกุตประทาย ในฐานะหน่วยงานหลักในการดำเนินพันธกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศจัดระบบฐานข้อมูลท้องถิ่น เพื่อปรับปรุง เพิ่มเติมข้อมูล ใช้เป็นแหล่งในการศึกษาค้นคว้าด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่น อีกทั้งยังเป็นกการอนุรักษ์ ทำนุบำรุง และเผยแพร่มรดกด้านศิลปะ วัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติด้วย จึงได้จัดทำโครงการการจัดทำฐานข้อมูลด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนาและภูมิปัญญาท้องถิ่น ประจำปี ๒๕๖๖ ขึ้น ด้วยเหตุผลความจำเป็นดังกล่าว

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ คลังความรู้ของชุมชน ในด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการส่งเสริม พัฒนา และสืบทอดให้เป็นปัจจุบัน
๒. เพื่ออนุรักษ์ไว้ซึ่งศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น อันดีที่บรรพบุรุษของเราได้สั่งสมไว้
๓. เพื่อรวบรวมไว้เป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ เป็นข้อมูลแก่ผู้ที่สนใจ เพื่ออนุรักษ์ไว้ซึ่งศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา อันดีที่บรรพบุรุษของเราได้สั่งสมไว้

เป้าหมาย

มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศให้ครบและเป็นปัจจุบัน

วิธีดำเนินการ

๑. เขียนโครงการ เพื่อขออนุมัติจัดทำโครงการฯ เสนอผู้บริหาร
๒. ประสานผู้นำหมู่บ้านเพื่อสอบถามข้อมูลเบื้องต้น
๓. ดำเนินการสำรวจข้อมูลด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น
๔. จัดทำฐานข้อมูลด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น
๕. ส่งเสริมสนับสนุน อนุรักษ์ ฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งข้อมูลในตำบลกุตประทาย
๖. รายงานผลข้อมูลที่ได้สำรวจให้ผู้บริหารทราบ

ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนตุลาคม ๒๕๖๕ - เดือนกันยายน ๒๕๖๖

สถานที่ดำเนินการ

เขตพื้นที่ตำบลกุตประทาย

ผู้รับผิดชอบโครงการ

กองการศึกษา เทศบาลตำบลกุตประทาย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เทศบาลตำบลกุตประทาย มีข้อมูลด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่เป็นรูปธรรม

๒. หน่วยงานมีแหล่งข้อมูลที่สามารถนำมาใช้ในการอ้างอิงในการทำงานได้
๓. ทุกหน่วยงานมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และทำนุบำรุงด้านศิลปะ วัฒนธรรมของท้องถิ่น

ลงชื่อ ผู้เขียนโครงการ
(นางพนาวีลย์ พาเจริญ)
นักวิชาการศึกษา

ลงชื่อ ผู้เสนอโครงการ
(นายวุทธิภูมิ สุรเสน)
ปลัดเทศบาล รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการกองการศึกษา

ลงชื่อ ผู้เห็นชอบโครงการ
(นายวุทธิภูมิ สุรเสน)
ปลัดเทศบาลตำบลกุดประพาย

ลงชื่อ ผู้อนุมัติโครงการ
(นายวิทยา สำเภา)
นายกเทศมนตรีตำบลกุดประพาย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานธุรการ กองการศึกษา เทศบาลตำบลกุดประทาย โทร. ๐ ๔๕๒๕ ๒๙๗๐ ต่อ ๔
ที่ อบ ๕๔๔๐๔/พิเศษ วันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุมัติจัดทำประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดงานโครงการการจัดทำฐานข้อมูลด้านศิลปะ
วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น ประจำปี ๒๕๖๖
เรียน นายกเทศมนตรีตำบลกุดประทาย

การจัดทำฐานข้อมูลด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นอีกหนึ่งใน
อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลกุดประทาย ซึ่งมีหน้าที่ในการทำนุบำรุงศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา
การจัดทำฐานข้อมูลด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งแต่ปีที่ผ่านมา เทศบาล
ตำบล กุดประทายได้รวบรวมข้อมูลและจัดระบบฐานข้อมูลท้องถิ่นได้อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้มีแหล่งอ้างอิง
หรือแหล่งศึกษาค้นคว้าด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งผลให้การอนุรักษ์และ
ทำนุบำรุงด้านศิลปะ วัฒนธรรมของท้องถิ่นได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

กองการศึกษา เทศบาลตำบลกุดประทาย ในฐานะหน่วยงานหลักในการดำเนินพันธกิจด้าน
การทำนุบำรุงศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ
จัดระบบฐานข้อมูลท้องถิ่น เพื่อปรับปรุง เพิ่มเติมข้อมูล ใช้เป็นแหล่งในการศึกษาค้นคว้าด้านศิลปะ วัฒนธรรม
ประเพณีของท้องถิ่น อีกทั้งยังเป็นกการอนุรักษ์ ทำนุบำรุง และเผยแพร่มรดกด้านศิลปะ วัฒนธรรมของท้องถิ่น
และของชาติด้วย จึงขออนุมัติจัดทำประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดงานโครงการการจัดทำ
ฐานข้อมูลด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น ประจำปี ๒๕๖๖

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

(นางพนวิมลย์ พาเจริญ)

นักวิชาการศึกษานำมาพิจารณา

(นายวุฒิภูมิ สุรเสน)

ปลัดเทศบาล รักษาการแทน

ผู้อำนวยการกองการศึกษา

ความเห็นชอบของปลัดเทศบาลตำบลกุดประทาย

ครอบอนุมัติ

ไม่ครอบอนุมัติ เพราะ.....

ความเห็นชอบของนายกเทศมนตรีตำบลกุดประทาย

อนุมัติ

ไม่ครอบอนุมัติ เพราะ.....

(นายวุฒิภูมิ สุรเสน)

ปลัดเทศบาล รักษาการแทน

ปลัดเทศบาลตำบลกุดประทาย

(นายวิทยา สำเภา)

นายกเทศมนตรีตำบลกุดประทาย

ประกาศเทศบาลตำบลกุตประทาย
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดงานโครงการการจัดทำฐานข้อมูลด้านศิลปะ วัฒนธรรม
ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น ประจำปี ๒๕๖๖

การจัดทำฐานข้อมูลด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นอีกหนึ่งในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลกุตประทาย ซึ่งมีหน้าที่ในการทำนุบำรุงศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา การจัดทำฐานข้อมูลด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งแต่ปีที่ผ่านมา เทศบาลตำบลกุตประทายได้รวบรวมข้อมูลและจัดระบบฐานข้อมูลท้องถิ่นได้อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้มีแหล่งอ้างอิงหรือแหล่งศึกษาค้นคว้าด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งผลให้การอนุรักษ์และทำนุบำรุงด้านศิลปะ วัฒนธรรมของท้องถิ่นได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

กองการศึกษา เทศบาลตำบลกุตประทาย ในฐานะหน่วยงานหลักในการดำเนินพันธกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศจัดระบบฐานข้อมูลท้องถิ่น เพื่อปรับปรุง เพิ่มเติมข้อมูล ใช้เป็นแหล่งในการศึกษาค้นคว้าด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่นอีกทั้งยังเป็นกการอนุรักษ์ ทำนุบำรุง และเผยแพร่มรดกด้านศิลปะ วัฒนธรรมของท้องถิ่น และของชาติด้วย จึงแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดงานโครงการการจัดทำฐานข้อมูลด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น ประจำปี ๒๕๖๖ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. คณะที่ปรึกษา ประกอบด้วย

๑. นายวิทยา สำเภา	นายกเทศมนตรี	ประธานกรรมการ
๒. นายณรงค์ ชาติชัย	รองนายกเทศมนตรี	รองประธานกรรมการ
๓. นายสุเทพ สอนสา	รองนายกเทศมนตรี	รองประธานกรรมการ
๔. นายชาติรี พิทักษ์	เลขานุการนายกเทศมนตรี	กรรมการ
๕. นายพุทธา คุณทอง	ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี	กรรมการ
๖. นายเสกฐาภูมิ กลิ่นบัว	กำนันตำบลกุตประทาย	กรรมการ
๗. นายสมชัย อุปลัมภ์	ผู้ใหญ่บ้านดอนม่วย	กรรมการ
๘. นายประจวบ สายเนตร	ผู้ใหญ่บ้านนาทุ่ง	กรรมการ
๙. นายบุญทัน ตู้ออง	ผู้ใหญ่บ้านค่านาแซง	กรรมการ
๑๐. นายถาวร บุญชิต	ผู้ใหญ่บ้านหนองคู	กรรมการ
๑๑. นายทองเดช ตาโสดา	ผู้ใหญ่บ้านโนนขาม	กรรมการ
๑๒. นายปรีชา ทองคำ	ผู้ใหญ่บ้านโนนเค็ง	กรรมการ
๑๓. นางศศิวรรณ กันตะพงษ์	ผู้ใหญ่บ้านสุขสมบูรณ์	กรรมการ
๑๔. นายสุดตา สีหามัน	ผู้ใหญ่บ้านโนนบก	กรรมการ
๑๕. นายฤทธิ สิริระบุตร	ผู้ใหญ่บ้านแสนสุข	กรรมการ
๑๖. นายคำมอ บัวใหญ่	ผู้ใหญ่บ้านอุดมสุข	กรรมการ
๑๗. นายชัยเพชร คำเหลื่อ	ผู้ใหญ่บ้านเหล่า	กรรมการ
๑๘. นางทองใบ ถนอมเชื้อ	ผู้ใหญ่บ้านหนองแวง	กรรมการ

๑๙.นายครรชิต พรสี	ผู้ใหญ่บ้านกุดเจริญ	กรรมการ
๒๐.นายพรสวรรค์ สิ้นทรัพย์	ผู้ใหญ่บ้านโนนเจริญ	กรรมการ
๒๑.นายชมชัย พันธุ์สุข	ผู้ใหญ่บ้านเสียมเจริญ	กรรมการ
๒๒.นายบัญชา คำหนา	ผู้ใหญ่บ้านคำนาแซง	กรรมการ
๒๓.นายสมบูรณ์ มณีวัลย์	ผู้ใหญ่บ้านแสนสุข	กรรมการ
๒๔.นายชัยยันต์ วิฑูรย์	ผู้ใหญ่บ้านนาทุ่ง	กรรมการ
๒๕.นายบรรจง รักพุ่มจันทร์	ผู้ใหญ่บ้านนาทุ่ง	กรรมการ
๒๖.นายวุฒิภูมิ สุรเสน	ปลัดเทศบาล	กรรมการ/เลขานุการ
	รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการกองการศึกษา	
๒๗.นางพนาวลัย พาเจริญ	นักวิชาการศึกษา	กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๘.นางสาวรัตนภรณ์ สัมพันธ์	ผู้ช่วยนักสหนาการ	กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ
๓๐.นางสาวรินดา สายวรรณ	ผู้ช่วยนักวิชาการศึกษา	กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ
๓๑.นางสาวศิริรัตน์ บุญปก	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ	กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่

- ๑) อำนาจการดำเนินงาน ให้คำปรึกษา ข้อคิด เสนอแนะ แนวทางในการปฏิบัติงาน
- ๒) แก้ไขปัญหาอุปสรรคหรือหากมีปัญหาใด ๆ ที่ไม่อาจตัดสินใจได้ เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

๒. คณะกรรมการฝ่ายอำนวยการ ประกอบด้วย

๑. นายวุฒิภูมิ สุรเสน	ปลัดเทศบาล	ประธานกรรมการ
	รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองการศึกษา	
๒. นางพนาวลัย พาเจริญ	นักวิชาการศึกษา	กรรมการ
๓. นางสาวรัตนภรณ์ สัมพันธ์	ผู้ช่วยนักสหนาการ	กรรมการ/เลขานุการ
๔. นางสาวศิริรัตน์ บุญปก	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ	กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่

- ๑) อำนาจการดำเนินโครงการ ให้คำปรึกษา ให้คำปรึกษา กำกับดูแล และสนับสนุน
- ๒) แก้ไขปัญหาอุปสรรค เพื่อให้การดำเนินงานฝ่ายต่าง ๆ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย

๓. คณะกรรมการฝ่ายดำเนินงาน ประกอบด้วย

๑. นายวุฒิภูมิ สุรเสน	ปลัดเทศบาล	ประธานกรรมการ
	รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองการศึกษา	
๒. นางพนาวลัย พาเจริญ	นักวิชาการศึกษา	กรรมการ
๓. นางสาวรัตนภรณ์ สัมพันธ์	ผู้ช่วยนักสหนาการ	กรรมการ/เลขานุการ
๔. นางสาวศิริรัตน์ บุญปก	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ	กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่

- ๑) เขียนโครงการ เพื่อขออนุมัติจัดทำโครงการฯ เสนอผู้บริหาร
- ๒) ประสานผู้นำหมู่บ้านเพื่อสอบถามข้อมูลเบื้องต้น
- ๓) ดำเนินการสำรวจข้อมูลด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ๔) จัดทำฐานข้อมูลด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ๕) ส่งเสริมสนับสนุน อนุรักษ์ พัฒนาแหล่งข้อมูลในตำบลทุกประเทาย

๕. คณะกรรมการฝ่ายติดตามและประเมินผล ประกอบด้วย

๑. นายวุฒิภูมิ สุรเสน	ปลัดเทศบาล	ประธานกรรมการ
	รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองการศึกษา	

๒. นางพนาวลัย พาเจริญ	นักวิชาการศึกษา	กรรมการ
๓. นางสาวรัตนภรณ์ สัมพันธ์	ผู้ช่วยนักสันทนการ	กรรมการ/เลขานุการ
๔. นางสาวศิริรัตน์ บุญปก	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ	กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่

- ๑) ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อติดตาม และสรุปผลการประเมินโครงการ ฯ
- ๒) เสนอผลการดำเนินงานต่อผู้บริหาร หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ และผู้ให้การสนับสนุน ฯ
รับทราบปัญหาและข้อเสนอแนะ
- ๓) งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย โดยให้มีอำนาจแต่งตั้งคณะทำงานตามที่เห็นสมควร และรายงานให้คณะกรรมการอำนวยการทราบ

เพื่อให้การดำเนินโครงการการจัดทำฐานข้อมูลด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น ประจำปี ๒๕๖๖ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ จึงให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด หากมีปัญหาขัดข้อง หรืออุปสรรคประการใดให้รายงานให้ประธานจัดโครงการทราบ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายวิทยา สำเภา)

นายกเทศมนตรีตำบลกุตประทาย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานธุรการ กองการศึกษา เทศบาลตำบลกุดประทาย โทร. ๐ ๔๕๒๕ ๒๙๗๐ ต่อ ๔
ที่ อบ ๕๔๔๐๔/พิเศษ วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุมัติดำเนินโครงการจัดทำฐานข้อมูลทางด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญา
ท้องถิ่น ฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้
เรียน นายกเทศมนตรีตำบลกุดประทาย

ตามที่เทศบาลตำบลกุดประทาย เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการทำนุบำรุง ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งปีที่ผ่านมาเทศบาลตำบลกุดประทายได้รวบรวมข้อมูล และจัดระบบฐานข้อมูลท้องถิ่นได้อย่างเป็นรูปธรรมทำให้มีแหล่งอ้างอิงหรือแหล่งศึกษาค้นคว้าด้าน ศิลปะวัฒนธรรมท้องถิ่น ส่งผลให้การอนุรักษ์และทำนุบำรุงด้านศิลปะ วัฒนธรรมของท้องถิ่นได้อย่างมี ประสิทธิภาพ นั้น

เพื่อเป็นการปรับปรุง เพิ่มเติมข้อมูลทางด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ กองการศึกษา ในฐานะหน่วยงานหลักในการดำเนินพันธกิจด้านการ ทำนุ บำรุงศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ จัดระบบฐานข้อมูลท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นแหล่งในการศึกษาค้นคว้าด้านศิลปะวัฒนธรรมของท้องถิ่น อีกทั้งยังเป็น การอนุรักษ์ทำนุบำรุง และเผยแพร่มรดกด้านศิลปะวัฒนธรรมของท้องถิ่น จึงขออนุมัติดำเนินโครงการจัดทำ ฐานข้อมูลทางด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น ฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

(นางพนาวลัย พาเจริญ)
นักวิชาการศึกษา

(นายวุฒิภูมิ สุรเสน)

ปลัดเทศบาล รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการกองการศึกษา

ความเห็นชอบของปลัดเทศบาลตำบลกุดประทาย

ครอบอนุมัติ
 ไม่ควรอนุมัติ เพราะ.....

(นายวุฒิภูมิ สุรเสน)

ปลัดเทศบาลตำบลกุดประทาย

ความเห็นชอบของนายกเทศมนตรีตำบลกุดประทาย

อนุมัติ
 ไม่ควรอนุมัติ เพราะ.....

(นายวิทยา สำเภา)

นายกเทศมนตรีตำบลกุดประทาย

ที่ อบ ๕๕๔๐๔/ว ๕๐

สำนักงานเทศบาลตำบลกุตประทาย
อำเภอเคชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี
๓๔๑๖๐

๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สำรวจข้อมูลทางด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนาและภูมิปัญญาท้องถิ่น
ในเขตพื้นที่ตำบลกุตประทาย

เรียน กำนันตำบลกุตประทาย/ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสำรวจข้อมูลทางด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา จำนวน ๑ ชุด
๒. คำอธิบาย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยเทศบาลตำบลกุตประทาย เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการทำนุบำรุงศิลปะ
วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งปีที่ผ่านมาเทศบาลตำบลกุตประทายได้รวบรวมข้อมูล
และจัดระบบฐานข้อมูลท้องถิ่นได้อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้มีแหล่งอ้างอิงหรือแหล่งศึกษาค้นคว้าด้าน
ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนาและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ นั้น

เพื่อเป็นการปรับปรุง เพิ่มเติมข้อมูลทางด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา
และภูมิปัญญาท้องถิ่น ฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นแหล่งในการศึกษาค้นคว้าด้านศิลปวัฒนธรรมของ
ท้องถิ่น จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านสำรวจข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นในเขตพื้นที่ตำบลกุตประทายด้านละ
๑ คน ส่งข้อมูลภายในวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๗ หรือส่งช่องทาง LINE utaiwan_ou๕๓๔ หวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าจะได้รับ ความอนุเคราะห์ด้วยดีเช่นเคย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิทยา สำเภา)

นายกเทศมนตรีตำบลกุตประทาย

งานส่งเสริมการศึกษา กีฬา ศาสนาและวัฒนธรรม

กองการศึกษา

โทร. ๐ ๔๕๒๕ ๒๙๗๐ ต่อ ๔

โทรสาร ๐ ๔๕๒๕ ๒๙๗๑

แบบสำรวจข้อมูลทางด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนาและภูมิปัญญาท้องถิ่นในเขตพื้นที่ตำบลกุดประทาย
บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบลกุดประทาย อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี

๑.ด้านศาสนาและประเพณี วัฒนธรรม

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	เบอร์โทร/เอทีเอส/เมล	ความชำนาญ/จุดเด่น/รางวัล
๑				

๒. ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	เบอร์โทร/เอทีเอส/เมล	ความชำนาญ/จุดเด่น/รางวัล
๑				

๓. ด้านประสิทธิภาพ

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	เบอร์โทร/อีเมล/เมล์	ความชำนาญ/จุดเด่น/รางวัล
๑				

๔. ด้านพฤติกรรม

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	เบอร์โทร/อีเมล/เมล์	ความชำนาญ/จุดเด่น/รางวัล
๑				

๕. ตำแหน่งที่ติดการกรม

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	เบอร์โทร/ไอทีไลน์/เมล	ความชำนาญ/จุดเด่น/รางวัล
๑				

๖. ด้านอุตสาหกรรม ๓.๔ ด้านการแพทย์ไทย

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	เบอร์โทร/ไอทีไลน์/เมล	ความชำนาญ/จุดเด่น/รางวัล
๑				

๗. ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	เบอร์โทร/อิเล็กทรอนิกส์	ความชำนาญ/จุดเด่น/รางวัล
๑				

๘. ด้านศิลปกรรม

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	เบอร์โทร/อิเล็กทรอนิกส์	ความชำนาญ/จุดเด่น/รางวัล
๑				

๙. ด้านภาษาและวรรณกรรม

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	เบอร์โทร/เอทีไลน์/เมล์	ความชำนาญ/จุดเด่น/รางวัล
๑				

๑๐. ด้านอื่น ๆ

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	เบอร์โทร/เอทีไลน์/เมล์	ความชำนาญ/จุดเด่น/รางวัล
๑				

คำอธิบาย

ภูมิปัญญาท้องถิ่นหมายถึงสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดค้นขึ้น แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนา แก้ปัญหา เป็นทั้งสติปัญญาและองค์ความรู้ทั้งหมดของชาวบ้าน ดังนั้น จึงมีความครอบคลุมเนื้อหาสาระและแนวทางดำเนินชีวิตในวงกว้าง ภูมิปัญญาท้องถิ่นประกอบไปด้วยองค์ความรู้ในหลายวิชา ได้จำแนกไว้รวม ๑๐ ด้าน คือ

๑. ศาสนาและประเพณีวัฒนธรรม คือ ความสามารถประยุกต์และปรับใช้หลักธรรมคำสอนทางศาสนา เชื่อและประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่าให้เหมาะสมต่อการประพฤติปฏิบัติให้บังเกิดผลดีต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อม เช่น การถ่ายทอดหลักศาสนา การบวชป่า การประยุกต์ ประเพณี บุญประเพณีข้าว เป็นต้น

๒. กองทุนและธุรกิจชุมชน คือ ความสามารถในด้านบริหารจัดการค้าการสะสมและบริการกองทุน และธุรกิจชุมชน ทั้งที่เป็นเงินตราและโภคทรัพย์เพื่อเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน

๓. ด้านเกษตรกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการกสิกรรม/การปศุสัตว์/การประมง/การป่าไม้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ โคก หนอง นา เป็นต้น

๔. ด้านหัตถกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานฝีมือหรืองานช่างที่ทำด้วยมือและอุปกรณ์อย่างง่าย โดยไม่ใช้เครื่องจักร เป็นองค์ประกอบหลักในการผลิต เช่น งานจักสาน, งานแกะหนังตะลุง, งานทอผ้าด้วยมือ, งานเย็บปักถักร้อย, การทำหัวโขน เป็นต้น

๕. ด้านอุตสาหกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานที่ใช้ทุน แรงงาน และเครื่องจักรเป็นองค์ประกอบหลักในการผลิตสิ่งของเป็นจำนวนมากเพื่อการค้า และรวมถึงงานด้านการ บริการ เช่น การทำเครื่องเรือนจากไม้แปรรูป (โต๊ะ/เตียง/ตู้) การแปรรูปสิ่งต่าง ๆ จากยางพารา เป็นต้น

๖. ด้านการแพทย์ไทย คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการดูแลและรักษาสุขภาพแบบพื้นบ้าน เช่น การหัตถเวชกรรมไทย (การนวดแผนไทย/การนวดประคบสมุนไพร, การใช้สมุนไพรในการรักษาโรค, การผดุงครรภ์พื้นบ้านโดยหมอดำแยของชาวไทยมุสลิม (โต๊ะบีแดด) เป็นต้น

๗. ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งการอนุรักษ์ การพัฒนา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน เช่น การบวชป่า, การสืบชะตาแม่น้ำ, การทำแนวปะการังเทียม, การอนุรักษ์ป่าชายเลน เป็นต้น

๘. ด้านศิลปกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสาขาต่าง ๆ เช่น จิตรกรรม, ประติมากรรม, นาฏศิลป์, ดนตรี, ทัศนศิลป์, คีตศิลป์, การละเล่นพื้นบ้านและการนันทนาการ เช่น การขับร้องเพลงอีแซว, ลำตัด, ลิเก, หมอลำ, โนรา เป็นต้น

๙. ด้านภาษาและวรรณกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการใช้ภาษาทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน เช่น ภาษาโบราณ, ภาษาถิ่น, หนังสือ, ตำรา, ตำรับอาหาร, งานประพันธ์/บทประพันธ์ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง, เรื่องสั้น นวนิยาย นิทาน บทเพลงต่าง ๆ เป็นต้น

๑๐. ด้านอื่น ๆ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านความเชื่อ ศาสนา ประเพณี พิธีกรรม อาหารไทย อาหารพื้นบ้าน เป็นต้น

ทะเบียนส่งหนังสือเทศบาลตำบลกุฎประทาย

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สำรวจข้อมูลทางด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนาและภูมิปัญญาท้องถิ่น
 ในเขตพื้นที่ตำบลกุฎประทาย
 ตามหนังสือ อบ 54404/ว. ๕๐ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม 2566

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ	หมายเหตุ
1	นายเสถียรวุฒิ กลิ่นบัว	กำนันตำบลกุฎประทาย		
2	นายทองเดช คาโสภา	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 1	ทองเดช คาโสภา	
3	นายสมชัย อุปลัมภ์	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 2	สมชัย	
4	นายประจวบ สายเนตร	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 3		
5	นายสมศักดิ์ แสงหัวช้าง	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 4	สมศักดิ์	
6	นายถาวร บุญชิต	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 6	ถาวร บุญชิต	
7	นายปรีชา คำทอง	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 7	ปรีชา	รับแทน
8	นางศศิวรรณ กันตะพงษ์	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 8		
9	นายบุญทัน ตูทอง	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 9	บุญทัน	
10	นายสุดตา สีหามัน	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 10	สุดตา	
11	นายฤทธิ สิทธิบุตร	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 11	ฤทธิ สิทธิบุตร	
12	นายคำไม บัวใหญ่	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 12	คำไม	
13	นายชัยเพชร คำเหลือ	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 13	ชัยเพชร	
14	นางทองใบ ถนอมเชื้อ	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 14	ทองใบ	
15	นายครรชิต พรสี	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 15	ครรชิต	รับแทน
16	นายพรสวรรค์ สินทร์พยัคฆ์	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 16	พรสวรรค์ สินทร์พยัคฆ์	
17	นายสมชัย พันธุ์สุข	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 17	สมชัย	รับแทน
18	นายบรรจงรัก พุ่มจันทร์	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 18	บรรจงรัก	
19	นายบัญชา คำหนา	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 19	บัญชา	
20	นายสมบูรณ์ มณีวัลย์	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 20	สมบูรณ์ มณีวัลย์	
21	นายชัยยันต์ วิฑูรย์	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 21	ชัยยันต์	

ผู้ส่งหนังสือ

ชื่อ นายทิวา ธีรพงษ์ ตำแหน่ง อบ.อบน ลายมือชื่อ

**ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นใน
ระบบข้อมูลกลางองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น (INFO) ด้านที่ ๗**

DLA INFO64

ยินดีต้อนรับ - หน่วยงานวิทยุวรรณ วรรณประภา | ออกจากระบบ

ด้านที่ 7 สังคม ศาสนา วัฒนธรรม

ลำดับ	จังหวัด	อำเภอ	อปท.	ชื่อ	ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น
1	อุบลราชธานี	เดชอุดม	เทศบาลตำบลกุดประทาย	หัตถกรรมเครื่องจักรสาน	
2	อุบลราชธานี	เดชอุดม	เทศบาลตำบลกุดประทาย	การทำเกษตรผสมผสาน	
3	อุบลราชธานี	เดชอุดม	เทศบาลตำบลกุดประทาย	หมอลำซิ่ง	
4	อุบลราชธานี	เดชอุดม	เทศบาลตำบลกุดประทาย	ผลิตภัณฑ์ข้าวเม่า	
5	อุบลราชธานี	เดชอุดม	เทศบาลตำบลกุดประทาย	กิจกรรมด้านการศึกษา	
6	อุบลราชธานี	เดชอุดม	เทศบาลตำบลกุดประทาย	กิจกรรมการบริหารจัดการน้ำชุมชน	
7	อุบลราชธานี	เดชอุดม	เทศบาลตำบลกุดประทาย	โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชท้องถิ่น	
8	อุบลราชธานี	เดชอุดม	เทศบาลตำบลกุดประทาย	กิจกรรม KICK OFF การจัดทำถังขยะเปียกลดโลกร้อน	
9	อุบลราชธานี	เดชอุดม	เทศบาลตำบลกุดประทาย	กิจกรรมการเกษตรทฤษฎีใหม่แบบผสมผสาน	
10	อุบลราชธานี	เดชอุดม	เทศบาลตำบลกุดประทาย	กิจกรรมหมอลำร้องพาเพลิน	

Q Search

16:42 11/6/2567

DLA INFO64

ยินดีต้อนรับ - หน่วยงานวิทยุวรรณ วรรณประภา | ออกจากระบบ

ด้านที่ 7 สังคม ศาสนา วัฒนธรรม

ลำดับ	จังหวัด	อำเภอ	อปท.	ชื่อ	ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น
11	อุบลราชธานี	เดชอุดม	เทศบาลตำบลกุดประทาย	กิจกรรมบวงเพื่อสุขภาพ	
12	อุบลราชธานี	เดชอุดม	เทศบาลตำบลกุดประทาย	กิจกรรมชมชื่นเป็งหมึก	
13	อุบลราชธานี	เดชอุดม	เทศบาลตำบลกุดประทาย	กิจกรรมเครื่องจักสานสร้างรายได้	
14	อุบลราชธานี	เดชอุดม	เทศบาลตำบลกุดประทาย	กิจกรรม การเลี้ยงแพะเนื้อ เพื่อสร้างรายได้เสริมในท้องถิ่น	
15	อุบลราชธานี	เดชอุดม	เทศบาลตำบลกุดประทาย	การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมให้กับเด็กนักเรียนเกี่ยวกับการไหว้รับส่งของให้กับพระสงฆ์	
16	อุบลราชธานี	เดชอุดม	เทศบาลตำบลกุดประทาย	กฐินสามัคคี	
17	อุบลราชธานี	เดชอุดม	เทศบาลตำบลกุดประทาย	ทำป่าสามัคคี	
18	อุบลราชธานี	เดชอุดม	เทศบาลตำบลกุดประทาย	บุญมหาสังฆทาน	
19	อุบลราชธานี	เดชอุดม	เทศบาลตำบลกุดประทาย	ตักบาตรเทโว (วันเข้าพรรษา)	
20	อุบลราชธานี	เดชอุดม	เทศบาลตำบลกุดประทาย	บุญเดือนสี่ (บุญพระเวด)	

Q Search

16:41 11/6/2567

ข้อมูลศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

จังหวัด

อุบลราชธานี

อำเภอ

เดชอุดม

อปท.

เทศบาลตำบลภูดงประทาย

ปีงบประมาณ

2566

ชื่อโครงการ/กิจกรรม

หัตถกรรมเครื่องจักรสาน

ช่องทางการติดต่อ/การสืบค้นเพื่อการเรียนรู้

สถานที่ตั้ง

127 หมู่ที่ 9 ตำบลภูดงประทาย อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี

พิกัดที่ตั้ง

ละติจูด

14.957709

ลองจิจูด

105.125887

ชื่อเจ้าของ

นายสาย นาคำ

เบอร์โทรศัพท์ที่ใช้ในการติดต่อ

087-256-1322

ชื่อผู้ประสานงาน

นางอุทัยวรรณ วรรณประภา

เบอร์โทรศัพท์ที่ใช้ในการติดต่อ

087-256-9679

ช่องทางการติดต่อออนไลน์

Website

<https://www.kudprathay.go.th/index.php>

Email

Facebook

เบอร์ติดต่อ

IG

Fax

Line

อื่นๆ

ลิงก์ที่เผยแพร่ในเว็บไซต์หลักของ อปท.

<https://www.kudprathay.go.th/index.php>

ลิงก์ที่เผยแพร่ในช่องทางออนไลน์อื่นของ อปท.

<https://www.kudprathay.go.th/index.php>

ตั้งแต่วันที่

ถึงวันที่

ความเกี่ยวข้องของโครงการ/กิจกรรม

- ศาสนา
- ศิลปะ
- วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น
- ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ระดับของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

สาขาของภูมิปัญญาท้องถิ่น

หัตถกรรม

ประเภทของการถ่ายทอดและการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ประเภทของการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

บุคคล

เจ้าของภูมิปัญญา

สถานที่

วัตถุสิ่งของ

การเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

มีการเผยแพร่

เผยแพร่เฉพาะบุคคลในครอบครัว

เผยแพร่ต่อสาธารณะ

ลักษณะกิจกรรมที่เผยแพร่

การจัดทำเอกสาร/แผ่นพับเพื่อเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ค่าใช้จ่ายในการเผยแพร่

โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น

ไม่มีการเผยแพร่

งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ

0.00

บาท *

แหล่งงบประมาณ

000 *

จำนวนคนที่เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม

บุคลากรภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ

คน

บุคลากรภาคเอกชน/ประชาสังคม

คน

ประชาชนทั่วไป

คน

ช่วงอายุผู้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม

เด็ก/เยาวชน

(อายุไม่เกิน 25 ปีบริบูรณ์)

คน

ประชาชนทั่วไป

(อายุ 25-60 ปีบริบูรณ์)

คน

ผู้สูงอายุ

(อายุเกิน 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป)

คน

บันทึกข้อมูล

กลับ

ข้อมูลศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

จังหวัด

อุบลราชธานี

อำเภอ

เดชอุดม

อปท.

เทศบาลตำบลกุดประทาย

ปีงบประมาณ

2566

ชื่อโครงการ/กิจกรรม

การทำเกษตรผสมผสาน

ช่องทางการติดต่อ/การสืบค้นเพื่อการเรียนรู้

สถานที่ตั้ง

139 หมู่ที่ 6 ตำบลกุดประทาย อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี

พิกัดที่ตั้ง

ละติจูด

14.996658

ลองจิจูด

105.166635

ชื่อเจ้าของ

นายถาวร บุญชิต

เบอร์โทรศัพท์ที่ใช้ในการติดต่อ

091-830-0503

ชื่อผู้ประสานงาน

นางอุทัยวรรณ วรรณประภา

เบอร์โทรศัพท์ที่ใช้ในการติดต่อ

087-256-9679

ช่องทางการติดต่อออนไลน์

Website

<https://www.kudprathay.go.th/index.php>

Email

Facebook

เบอร์ติดต่อ

IG

Fax

Line

อื่นๆ

ลิงก์ที่เผยแพร่ในเว็บไซต์หลักของ อปท.

<https://www.kudprathay.go.th/index.php>

ลิงก์ที่เผยแพร่ในช่องทางออนไลน์อื่นของ อปท.

<https://www.kudprathay.go.th/index.php>

ตั้งแต่วันที่

ถึงวันที่

ความเกี่ยวข้องของโครงการ/กิจกรรม

- ศาสนา
- ศิลปะ
- วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น
- ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ระดับของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

สาขาของภูมิปัญญาท้องถิ่น

เกษตรกรรม

ประเภทของการถ่ายทอดและการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ประเภทของการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

บุคคล

เจ้าของภูมิปัญญา

สถานที่

วัตถุประสงค์ของ

การเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

มีการเผยแพร่

เผยแพร่เฉพาะบุคคลในครอบครัว

เผยแพร่ต่อสาธารณะ

ลักษณะกิจกรรมที่เผยแพร่

การจัดทำเอกสาร/แผ่นพับเพื่อเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ค่าใช้จ่ายในการเผยแพร่

โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น

ไม่มีการเผยแพร่

งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ

0.00

บาท *

แหล่งงบประมาณ

000 *

จำนวนคนที่เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม

บุคลากรภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ

คน

บุคลากรภาคเอกชน/ประชาสังคม

คน

ประชาชนทั่วไป

คน

ช่วงอายุผู้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม

เด็ก/เยาวชน

(อายุไม่เกิน 25 ปีบริบูรณ์)

คน

ประชาชนทั่วไป

(อายุ 25-60 ปีบริบูรณ์)

คน

ผู้สูงอายุ

(อายุเกิน 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป)

คน

บันทึกข้อมูล

กลับ

ข้อมูลศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

จังหวัด

อุบลราชธานี

อำเภอ

เดชอุดม

อปท.

เทศบาลตำบลภูทราย

ปีงบประมาณ

2566

ชื่อโครงการ/กิจกรรม

หมอลำซิ่ง

ช่องทางการติดต่อ/การสืบค้นเพื่อการเรียนรู้

สถานที่ตั้ง

263 หมู่ที่ 9 ตำบลภูทราย อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี

พิกัดที่ตั้ง

ละติจูด

14.957920

ลองจิจูด

105.124483

ชื่อเจ้าของ

นางสาวอุไรวรรณ ทังโฮ

เบอร์โทรศัพท์ที่ใช้ในการติดต่อ

086-246-1499

ชื่อผู้ประสานงาน

นางอุทัยวรรณ วรรณประภา

เบอร์โทรศัพท์ที่ใช้ในการติดต่อ

087-256-9679

ช่องทางการติดต่อออนไลน์

Website

Email

Facebook

เบอร์ติดต่อ

IG

Fax

Line

อื่นๆ

ลิงก์ที่เผยแพร่ในเว็บไซต์หลักของ อปท.

ลิงก์ที่เผยแพร่ในช่องทางออนไลน์อื่นของ อปท.

ตั้งแต่วันที่

ถึงวันที่

ความเกี่ยวข้องของโครงการ/กิจกรรม

ศาสนา ศิลปะ

ด้านศิลปะท้องถิ่น/ศิลปะพื้นบ้าน

 ศิลปกรรม สาขา

นาฏกรรม

 ศิลปหัตถกรรม ศิลปะประยุกต์ วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ระดับของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

สาขาของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ศิลปกรรม

ประเภทของการถ่ายทอดและการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ประเภทของการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

 บุคคล

เจ้าของภูมิปัญญา

 สถานที่ วัตถุประสงค์ของ

การเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

 มีการเผยแพร่ เผยแพร่เฉพาะบุคคลในครอบครัว เผยแพร่ต่อสาธารณะ

ลักษณะกิจกรรมที่เผยแพร่

การจัดทำเอกสาร/แผ่นพับเพื่อเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ค่าใช้จ่ายในการเผยแพร่โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น ไม่มีการเผยแพร่**งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ**

0.00

บาท **แหล่งงบประมาณ**000 **จำนวนคนที่เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม****บุคลากรภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ**

คน

บุคลากรภาคเอกชน/ประชาสังคม

คน

ประชาชนทั่วไป

คน

ช่วงอายุผู้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม**เด็ก/เยาวชน**

(อายุไม่เกิน 25 ปีบริบูรณ์)

คน

ประชาชนทั่วไป

(อายุ 25-60 ปีบริบูรณ์)

คน

ผู้สูงอายุ

(อายุเกิน 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป)

คน

ข้อมูลศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

จังหวัด

อุบลราชธานี

อำเภอ

เดชอุดม

อปท.

เทศบาลตำบลกุดประพาย

ปีงบประมาณ

2566

ชื่อโครงการ/กิจกรรม

ผลิตภัณฑ์ข้าวเม่า

ช่องทางการติดต่อ/การสืบค้นเพื่อการเรียนรู้

สถานที่ตั้ง

241 หมู่ที่ 21 ตำบลกุดประพาย อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี

พิกัดที่ตั้ง

ละติจูด

14.949495

ลองจิจูด

105.255555

ชื่อเจ้าของ

นางจันทร์แดง สายเนตร

เบอร์โทรศัพท์ที่ใช้ในการติดต่อ

084-338-1833

ชื่อผู้ประสานงาน

นางอุทัยวรรณ วรรณประภา

เบอร์โทรศัพท์ที่ใช้ในการติดต่อ

ลำดับ	จังหวัด	อำเภอ
1	อุบลราชธานี	เดชอุดม
2	อุบลราชธานี	เดชอุดม
3	อุบลราชธานี	เดชอุดม
4	อุบลราชธานี	เดชอุดม
5	อุบลราชธานี	เดชอุดม
6	อุบลราชธานี	เดชอุดม

7	อุบลราชธานี	เดชอุดม
8	อุบลราชธานี	เดชอุดม
9	อุบลราชธานี	เดชอุดม
10	อุบลราชธานี	เดชอุดม
11	อุบลราชธานี	เดชอุดม
12	อุบลราชธานี	เดชอุดม
13	อุบลราชธานี	เดชอุดม

14	อุบลราชธานี	เดชอุดม
15	อุบลราชธานี	เดชอุดม
16	อุบลราชธานี	เดชอุดม
17	อุบลราชธานี	เดชอุดม
18	อุบลราชธานี	เดชอุดม
19	อุบลราชธานี	เดชอุดม
20	อุบลราชธานี	เดชอุดม

อปท.	ปีงบประมาณ	ชื่อโครงการ/กิจกรรม
เทศบาลตำบลกุตประทาย		บุญมหาสังฆทาน
เทศบาลตำบลกุตประทาย		กฐินสามัคคี
เทศบาลตำบลกุตประทาย		การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรม ให้กับเด็กนักเรียนเกี่ยวกับการไหว้ รับส่งของให้กับ พระสงฆ์
เทศบาลตำบลกุตประทาย		บุญเดือนสี่ (บุญผะเหวด)
เทศบาลตำบลกุตประทาย		ผ้าป่าสามัคคี
เทศบาลตำบลกุตประทาย		ตักบาตรเทโว (วันเข้าพรรษา)

เทศบาลตำบลกุตประทาย	2565	กิจกรรมนวดเพื่อสุขภาพ
เทศบาลตำบลกุตประทาย	2565	กิจกรรม การเลี้ยงแพะเนื้อ เพื่อสร้างรายได้เสริมในท้องถิ่น
เทศบาลตำบลกุตประทาย	2565	กิจกรรมหมอลำวังพาเพลิน
เทศบาลตำบลกุตประทาย	2565	กิจกรรมการเกษตรทฤษฎีใหม่แบบผสมผสาน
เทศบาลตำบลกุตประทาย	2565	กิจกรรมขนมจีนแป็งหมัก
เทศบาลตำบลกุตประทาย	2565	กิจกรรมเครื่องจักสานสร้างรายได้
เทศบาลตำบลกุตประทาย	2566	กิจกรรม KICK OFF การจัดทำถังขยะเปียกลดโลกร้อน

เทศบาลตำบลกุตประทาย	2566	โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชท้องถิ่น
เทศบาลตำบลกุตประทาย	2566	กิจกรรมการบริหารจัดการน้ำชุมชน
เทศบาลตำบลกุตประทาย	2566	กิจกรรมด้านการใช้ภาษา
เทศบาลตำบลกุตประทาย	2566	ผลิตภัณฑ์ข้าวเม่า
เทศบาลตำบลกุตประทาย	2566	การทำเกษตรผสมผสาน
เทศบาลตำบลกุตประทาย	2566	หัตถกรรมเครื่องจักรสาน
เทศบาลตำบลกุตประทาย	2566	หมอลำซิ่ง

ช่องทางการติดต่อ/

สถานที่ตั้ง	ละติจูด	ลองจิจูด	ชื่อเจ้าของ
บ้านกุดประพาย ตำบล กุดประพาย อำเภอเดช อุดม จังหวัด อุบลราชธานี	14.975300	105.204391	นายเกสรวิทย์ กลิ่นบัว
วัดค่านาแซง ตำบลกุด ประพาย อำเภอเดช อุดม จังหวัด อุบลราชธานี			นางสาวตติมาลย์ บัวหอม
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใน ตำบลกุดประพาย			นางสาวตติมาลย์ บัวหอม
บ้านกุดประพาย ตำบล กุดประพาย อำเภอเดช อุดม จังหวัด อุบลราชธานี	15.255039	104.868622	นายเกสรวิทย์ กลิ่นบัว
บ้านกุดประพาย ตำบล กุดประพาย อำเภอเดช อุดม จังหวัด อุบลราชธานี	14.972647	105.197525	นายเกสรวิทย์ กลิ่นบัว
บ้านกุดประพาย ตำบล กุดประพาย อำเภอเดช อุดม จังหวัด อุบลราชธานี	15.229865	104.856949	นายเกสรวิทย์ กลิ่นบัว

24 หมู่ 4 บ้านโนนกอ ตำบลกุดประทาย อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี	14.939861	105.162509	นางค่านาง ถานันดร
233 หมู่ 11 บ้านแสน สุข ตำบลกุดประทาย อำเภอเดชอุดม จังหวัด อุบลราชธานี	15.167578	105.222931	นางสาวจรรยากร บุญทอง
71 หมู่ 9 บ้านค่านาแซง ตำบลกุดประทาย อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี	15.040959	105.245934	นางบัวผัน ทังโส
281 หมู่ 15 บ้านกุด เจริญ ตำบลกุด ประทาย อำเภอเดช อุดม จังหวัด อุบลราชธานี	15.045601	105.193405	นางวรรณมา โชคบัณฑิต
178 หมู่ 16 ตำบลกุด ประทาย อำเภอเดช อุดม จังหวัด อุบลราชธานี	14.996525	105.196152	นางหนูพลอย กว่างสาวท
14 หมู่ 8 บ้านสุข สมบูรณ์ ตำบลกุด ประทาย อำเภอเดช อุดม จังหวัด อุบลราชธานี	15.167578	102.205811	นายสำราญ ภูมิคำ
วัดบ้านกุดประทาย ตำบลกุดประทาย อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี	14.926567	105.163290	นายวิทยา สำเภา

บ้านค่านาแซง			นายวาที สีดา
127 บ้านกุดประทาย หมู่ที่ 5 ตำบลกุดประทาย อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี	14.929849	105.155580	นายบุญวุฒิ กลิ่นบัว
140 หมู่ที่ 9 ตำบลกุดประทาย อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี	14.957572	105.120932	นายวัชรพงษ์ ทงษ์มณี
241 หมู่ที่ 21 ตำบลกุดประทาย อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี	14.949495	105.255555	นางจันทร์แดง สายเนตร
139 หมู่ที่ 6 ตำบลกุดประทาย อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี	14.996658	105.166635	นายถาวร บุญชิต
127 หมู่ที่ 9 ตำบลกุดประทาย อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี	14.957709	105.125887	นายสาย นาคำ
263 หมู่ที่ 9 ตำบลกุดประทาย อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี	14.957920	105.124483	นางสาวอุไรวรรณ ทังโส

การประชาสัมพันธ์เผยแพร่
ฐานข้อมูล ภูมิปัญญาท้องถิ่น
ลงในเว็บไซต์หลักหรือช่อง
ทางการประชาสัมพันธ์อื่นของ
หน่วยงาน เช่น LINE/Facebook
เป็นต้น

ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านเว็บไซต์เทศบาลตำบลกุฎประทาย

หน้าหลัก ข้อมูลพื้นฐาน บุคลากร แผนยุทธศาสตร์ ข่าวสาร บริการข้อมูล ITA e-Service ข้อมูลการติดต่อ

- HOT NEWS**
- ประวัติความเป็นมา
  - สภาพทั่วไป
  - วิสัยทัศน์-พันธกิจ
  - อำนาจหน้าที่
  - ผังโครงสร้างหน่วยงาน
  - ผลิตภัณฑ์เด่นของตำบล
  - สถานที่สำคัญ-ท่องเที่ยว
  - ศิลปะวัฒนธรรมประเพณี
  - ภูมิปัญญาท้องถิ่น

การจัดการความรู้

KM การจัดการความรู้ คืออะไร ?

- องค์ความรู้ที่เชื่อมโยง วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ขององค์กร
- องค์ความรู้จากประสบการณ์ที่องค์กรได้สั่งสมมา
- องค์ความรู้ที่ใช้แก้ไขปัญหาที่องค์กรประสบอยู่ในปัจจุบัน
- องค์ความรู้อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์กร

นาถวิทยา สำนักนายกเทศมนตรี
083-9661239
ngk@cutprathay.go.th

ข่าวกิจกรรม ข่าวประกาศ แผนและการรายงาน

หน้าหลัก ข้อมูลพื้นฐาน บุคลากร แผนยุทธศาสตร์ ข่าวสาร บริการข้อมูล ITA e-Service ข้อมูลการติดต่อ

HOT NEWS 00 ปัญหาจากก่อสร้างโครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กเส้นทางหลวงท้องถิ่น ลพ.ถ. 14 001 สายทางบ้านเหล่า หมู่ที่ 13 - บ้านท่ามาแซง หมู่ที่ 9 ตำบลกุฎประทาย

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

โครงการจัดทำฐานข้อมูลทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น

โครงการจัดทำฐานข้อมูลทางด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น

การจัดการความรู้

KM การจัดการความรู้ คืออะไร ?

- องค์ความรู้ที่เชื่อมโยง วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ขององค์กร
- องค์ความรู้จากประสบการณ์ที่องค์กรได้สั่งสมมา
- องค์ความรู้ที่ใช้แก้ไขปัญหาที่องค์กรประสบอยู่ในปัจจุบัน
- องค์ความรู้อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์กร

E-Service
ระบบขอรับบริการออนไลน์

ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผ่านเฟสบุ๊กเทศบาลตำบลกุตประทาย

โพสต์

รูปภาพ

โพสต์ของ ทต.กุตประทาย

ทต.กุตประทาย อำเภอเดชอุดม จัง...

2 นาที · 🌐

#เทศบาลตำบลกุตประทาย

ด้วยกองการศึกษา เทศบาลตำบลกุตประทาย ในฐานะหน่วยงานหลักในการดำเนินพันธกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศจัดระบบฐานข้อมูลท้องถิ่น เพื่อปรับปรุงเพิ่มเติมข้อมูล ใช้เป็นแหล่งในการศึกษา... ดูเพิ่มเติม

ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผ่านเพจงานประชาสัมพันธ์กองการศึกษาเทศบาลตำบลลุดประทาย

09:55 น.

Wi-Fi, 5G, signal strength, and battery (49%) icons.

โพสต์

เกี่ยวกับ

วิดีโอ

เพิ่มเติม

แนะนำ

จัดการ

งานประชาสัมพันธ์ กองการศึกษา เทศบาลตำบลลุดประทาย

1 นาที · 🌐

ด้วยกองการศึกษา เทศบาลตำบลลุดประทาย ในฐานะหน่วยงานหลักในการดำเนินพันธกิจ... ดูเพิ่มเติม

ดูข้อมูลเชิงลึกและโฆษณา

โปรโมทโพสต์

ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผ่านไลน์กลุ่มเทศบาลตำบลฤๅษี

ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผ่านไลน์กลุ่มเทศบาลตำบลกุตประทาย

09:57 น.

📶 48

< เทศบาลตำบลกุต... (146) 🔍 📞 ☰

📢 ขอความอนุเคราะห์งานป๋องทต.นารกมालาก... ▾

ด้วยกองการศึกษา เทศบาลตำบล
กุตประทายขอประชาสัมพันธ์ฐาน
ข้อมูลท้องถิ่นในเขตพื้นที่ตำบล
กุตประทาย และสามารถดูราย
ละเอียด

ใน www.kudprathay.go.th/
เฟสบุ๊ค ทต.กุตประทาย/เพจ งาน
ประชาสัมพันธ์กองการศึกษา
รายละเอียดปรากฏตามเอกสาร
ประชาสัมพันธ์ที่แนบมาพร้อมนี้

อ่านแล้ว 28
09:41 น.

:: เทศบาลตำบลกุตประทาย อำเภอ...
เว็บไซต์เพื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสาร
ข้อมูล ผลการปฏิบัติงานของ เทศบาลตำ...

+ 📷 📁 | 😊 🎤

☰

□

◀

ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผ่านไลน์กลุ่มปกครองตำบลกุดประทาย

09:56 น.

📶 48%

< ปกครองกุดประทาย... (134) 🔍 📞 ☰

📢 เรียนผู้บังคับบัญชาทราบผมชุด.ช.ร.บ.บ้านแ...

อ่านแล้ว 8
09:42 น.

นายเสกขุวัฒน์ กสินบัว บ้านเลขที่ 127 หมู่ 5 ตำบลกุดประทาย อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี โทร. 080-725 5541 มีความชำนาญพิเศษด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นแกนนำในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในอุบล และนิเวศการน้ำใต้ดินซึ่งเป็นนวัตกรรมใหม่ในการนำน้ำใต้ดินใต้ดินมาใช้คืน ชุมน้ำ เปรียบเสมือนกับการฝากเงินไว้กับธนาคาร วันใดที่เดือดร้อนเรื่องเงิน ก็สามารถนำเงินที่เก็บลงไว้มาใช้ได้ สิ่งธนาคารน้ำใต้ดินก็เช่นเดียวกัน สวมหมวกที่ดำน้ำมาก เหนือการนำใต้ดินที่จะช่วยดูดซับน้ำเพื่อไม่ให้ตกคืนไว้ที่ใต้ดินชุ่มน้ำ และเมื่อถึงช่วงหน้าแล้งก็สามารถขุดน้ำขึ้นมาใช้ได้ ทั้งยังเป็นต้นแบบให้ชุมชนอื่นได้มาศึกษาได้

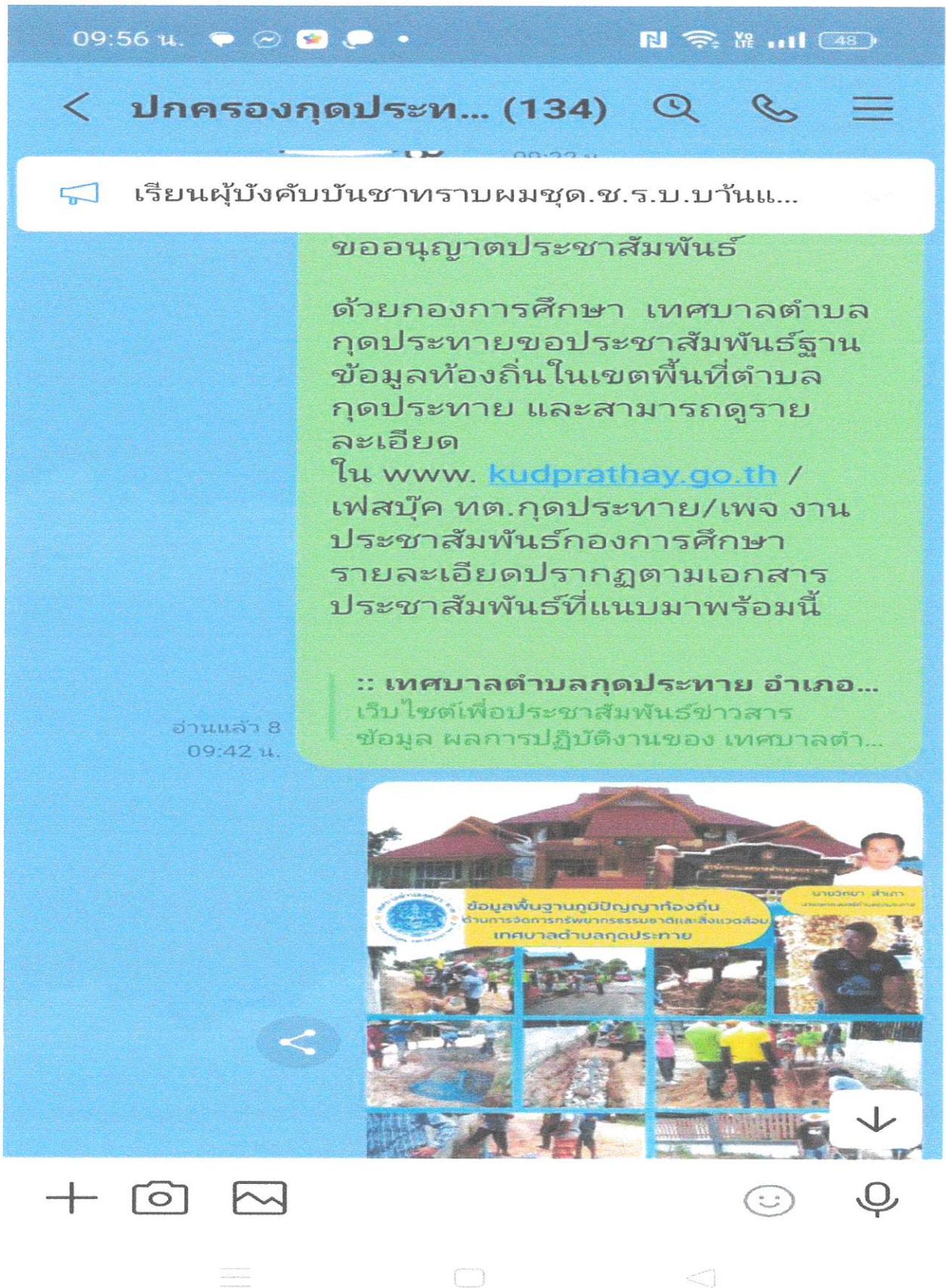

อ่านแล้ว 8
09:42 น.

+ 📷 📁 | 😊 🎤

☰ □ ◀ ▶

ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผ่านไลน์กลุ่มปกครองตำบลกุดประทาย

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นใน
รูปแบบเอกสาร/รูปเล่ม/แผ่นพับ/
หรือเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ที่ใช้
ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
ให้กับประชาชน

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
ในเขตพื้นที่ เทศบาลตำบลกุศุทธประทาย

จัดทำโดย

กองการศึกษา เทศบาลตำบลกุศุทธประทาย
เดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
ในเขตพื้นที่ เทศบาลตำบลกุตประทาย

จัดทำโดย

กองการศึกษา เทศบาลตำบลกุตประทาย
เดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

1. วัตถุประสงค์

1. เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน
2. เพื่อให้ผู้รับการถ่ายทอดตระหนักถึงความสำคัญของภูมิปัญญาในท้องถิ่นของตนเอง อันจะนำไปสู่การอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญานั้นๆ ต่อไป

2. ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom) หมายถึง พื้นความรู้ความสามารถที่ผ่านกระบวนการคิดโดยใช้สติปัญญาของคนในท้องถิ่น มีการเรียนรู้และการถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งจนเกิดผลดีงาม มีคุณค่า มีประโยชน์ สามารถนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือใช้เป็นแนวทางในการดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละยุคสมัย ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นคำที่มีความหมายเช่นเดียวกับคำว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย เป็นองค์ความรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นซึ่งได้รับการถ่ายทอดจากผู้รู้หรือผู้มีประสบการณ์ ซึ่งเรียกว่าปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ซึ่งมี ผู้ให้คำกวดความของภูมิปัญญาท้องถิ่นในลักษณะต่าง ๆ กัน ดังนี้

สามารถ จันทร์สุรย์ (2536) กล่าวว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นหมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดได้เองที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหา เป็นสติปัญญา เป็นองค์ความรู้ทั้งหมดของชาวบ้านทั้งกว้าง ทั้งลึก ที่ชาวบ้านสามารถคิดเอง ทำเองโดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่แก้ปัญหาการดำเนินวิถีชีวิตในท้องถิ่นอย่างสมสมัย

กรมวิชาการ (2538) ให้ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่นว่า คือความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในชีวิตของคนเราผ่านกระบวนการศึกษา สังเกต วิเคราะห์จนเกิดปัญญาและตกผลึกมาเป็นองค์ความรู้ที่ประกอบกันขึ้นมา จากความรู้เฉพาะหลายเรื่อง ความรู้ดังกล่าวไม่ได้แยกย่อยออกมาให้เห็นเป็นศาสตร์เฉพาะสาขาวิชาต่างๆ อาจกล่าวว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดเป็นพื้นฐานขององค์ความรู้สมัยใหม่ที่จะช่วยในการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การจัดการ และการปรับตัวในการดำเนินชีวิตของคนเรา

รัตน์ะ บัวสนธ์ (2535) กล่าวว่าภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง กระบวนการที่คนที่มีต่อตนเอง ต่อโลก และสิ่งแวดล้อม ซึ่งกระบวนการที่คนดังกล่าวจะมีรากฐานจากคำสอนทางศาสนา คติจารีต ประเพณี ที่ได้รับการถ่ายทอด สั่งสอนและปฏิบัติสืบเนื่องกันมาปรับปรุงเข้ากับบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงแต่ละสมัย ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายเพื่อความสุขของในส่วนที่เป็นชุมชน และปัจเจกบุคคล

ฉลาดชาย สมิตานนท์ (อ้างอิงถึงในพิสิฐ นาครำไพ. 2537) ให้ความหมายว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ สติปัญญาอันเกิดจากการเรียนรู้สะสมถ่ายทอดประสบการณ์ที่ยาวนานของผู้คนในท้องถิ่นซึ่งได้ทำหน้าที่ชี้แนะว่าการจะใช้ชีวิตอย่างยั่งยืนและถาวรกับธรรมชาติรอบตัวนั้นทำอย่างไรซึ่งในที่สุด ภูมิปัญญาท้องถิ่นอาจถูกยกระดับให้หมายถึงอุดมการณ์ของการใช้ชีวิตที่เรียบง่าย บนพื้นฐานของการไม่เบียดเบียนสรรพสิ่งทั้งหลายทั้งปวงที่มีชีวิต สัตว์ พืช และมนุษย์ด้วยตัวเองตลอดจนสิ่งไม่มีชีวิตรอบข้าง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป.) กล่าวถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยว่า เป็นองค์ความรู้ความสามารถ และทักษะของคนไทยที่เกิดจากสั่งสมประสบการณ์ที่ผ่านกระบวนการเลือกสรร เรียนรู้ ปรับปรุงแต่ง และถ่ายทอดสืบต่อกันมา เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และเหมาะสมกับยุคสมัย

ประเภท วะลี (2536) กล่าวว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นสะสมขึ้นมาจากประสบการณ์หรือความชัดเจนจากชีวิต และสังคมในท้องถิ่นหนึ่งๆ เพราะฉะนั้นจึงมีความสอดคล้องกับเรื่องของท้องถิ่นมากกว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มาจากข้างนอก ลักษณะสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นคือ มีวัฒนธรรมเป็นพื้นฐาน มีความเป็นบูรณาการสูงทั้งในเรื่องของ กาย ใจ สังคม และสิ่งแวดล้อมและเชื่อมโยงไปสู่นามธรรมที่ลึกซึ้งสูงส่ง อีกทั้งยังเน้นความสำคัญของจริยธรรมมากกว่าว่าวัตถุธรรม เพราะภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความสำคัญแก่ประสบการณ์ จึงมีความเคารพผู้อาวุโส ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า

จากความหมายดังกล่าว อาจสรุปว่าภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึงองค์ความรู้ หรือสิ่งที่สั่งสมกันมาตั้งแต่อดีต ซึ่งเป็นประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น ซึ่งได้ผ่านการคิดค้นและปรับปรุง เปลี่ยนแปลง จนได้แนวทางที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพสังคม เป็นที่ยอมรับนับถือจากบุคคลทั่วไป ถือเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิตที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมา

3. ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่นหมายรวมถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดค้นขึ้น แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนา แก้ปัญหา เป็นทั้งสติปัญญาและองค์ความรู้ทั้งหมดของชาวบ้าน ดังนั้น จึงมีความครอบคลุมเนื้อหาสาระและแนวทางดำเนินชีวิตในวงกว้าง ภูมิปัญญาท้องถิ่นประกอบไปด้วยองค์ความรู้ในหลายวิชา ได้จำแนกไว้รวม 8 ด้าน คือ

3.1 ด้านเกษตรกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการกสิกรรม/การปศุสัตว์/การประมง/การป่าไม้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ โคก หนอง นา เป็นต้น

3.2 ด้านหัตถกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานฝีมือหรืองานช่างที่ทำด้วยมือและอุปกรณ์อย่างง่าย โดยไม่ใช้เครื่องจักร เป็นองค์ประกอบหลักในการผลิต เช่น งานจักสาน, งานแกะหนังตะลุง, งานทอผ้าด้วยมือ, งานเย็บปักถักร้อย, การทำหัวโชน เป็นต้น

3.3 ด้านอุตสาหกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานที่ใช้ทุน แรงงาน และเครื่องจักรเป็นองค์ประกอบหลักในการผลิตสิ่งของเป็นจำนวนมากเพื่อการค้า และรวมถึงงานด้านการ บริการ เช่น การทำเครื่องเรือนจากไม้แปรรูป (โต๊ะ/เตียง/ตู้) การแปรรูปสิ่งต่าง ๆ จากยางพารา เป็นต้น

3.4 ด้านการแพทย์ไทย คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการดูแลและรักษาสุขภาพแบบพื้นบ้าน เช่น การหัตถเวชกรรมไทย (การนวดแผนไทย/การนวดประคบสมุนไพร, การใช้สมุนไพรในการรักษาโรค, การผดุงครรภ์พื้นบ้านโดยหมอดำแยของชาวไทยมุสลิม (โต๊ะบีแดด) เป็นต้น

3.5 ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งการอนุรักษ์ การพัฒนา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน เช่น การบวชป่า, การสืบชะตาแม่น้ำ, การทำแนวปะการังเทียม, การอนุรักษ์ป่าชายเลน เป็นต้น

3.6 ด้านศิลปกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสาขาต่าง ๆ เช่น จิตรกรรม, ประติมากรรม, นาฏศิลป์, ดนตรี, ทัศนศิลป์, คีตศิลป์, การละเล่นพื้นบ้านและการนันทนาการ เช่น การขับร้องเพลงอีแซว, ลำตัด, ลิเก, หมอลำ, โนรา เป็นต้น

3.7 ด้านภาษาและวรรณกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการใช้ภาษาทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน เช่น ภาษาโบราณ, ภาษาถิ่น, หนังสือ, ตำรา, ตำรับอาหาร, งานประพันธ์/บทประพันธ์ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง, เรื่องสั้น นวนิยาย นิทาน บทเพลงต่าง ๆ เป็นต้น

3.8 ด้านอื่น ๆ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านความเชื่อ ศาสนา ประเพณี พิธีกรรม อาหารไทย อาหารพื้นบ้าน เป็นต้น

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.ด้านเกษตรกรรม

นายถาวร บุญชิต

บ้านเลขที่ 139 หมู่ที่ 6 ตำบลกุดประทาย อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี

ความชำนาญพิเศษ/จุดเด่นของศูนย์ฯ

การทำนาเกษตรแบบกสิกรรมธรรมชาติ การทำนาอินทรีย์ การผลิตผัก ผลไม้ อินทรีย์ การผลิตปุ๋ยชีวภาพ การเพาะเห็ด ศูนย์เรียนรู้ต้นแบบระดับตำบล แปลง CLM ต.กุดประทาย

ข้อมูลทั่วไปของศูนย์ฯ

จำนวนพื้นที่ของศูนย์ฯ 15 ไร่

ประเภทกิจกรรมทางการเกษตร : เกษตรผสมผสาน

ประวัติการก่อตั้งและความเป็นมาของศูนย์ฯ

ศูนย์เรียนรู้ต้นแบบระดับตำบล โคกหนองนาโมเดล กรมการพัฒนาชุมชน แปลงต้นแบบ CLM เป็นศูนย์เรียนรู้ระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2564 ให้ผู้ที่สนใจได้เข้ามาศึกษาในพื้นที่และนำไปปฏิบัติได้จริง ซึ่งแปลงของนายถาวร บุญชิต เป็นศูนย์เรียนรู้ระดับตำบล ที่มีการขับเคลื่อนงานอย่างต่อเนื่องมีฐานเรียนรู้ถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ผู้ที่สนใจทั้งในหมู่บ้าน ในระดับตำบลและพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งมีการจัดการพื้นที่ที่เหมาะสมพื้นที่การเกษตร ซึ่งเป็นผสมผสานเกษตรทฤษฎีใหม่ เข้ากับภูมิปัญญาพื้นบ้านที่อยู่อย่างสอดคล้องกับธรรมชาติในพื้นที่ ซึ่งเป็นแนวทางทำเกษตรอินทรีย์และการสร้างชีวิตที่ยั่งยืน

**ข้อมูลพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น
ด้านเกษตรกรรม
เทศบาลตำบลฤๅษะ**

นายวิทยา สำเภา
นายกเทศมนตรีตำบลฤๅษะ

- นายถาวร บุญชิต บ้านเลขที่ 139 หมู่ที่ 6 ตำบลฤๅษะ อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี
- มีความชำนาญพิเศษด้านการทำเกษตรผสมผสาน การทำนาอินทรีย์ การผลิตผัก ผลไม้ อินทรีย์ การผลิตปุ๋ยชีวภาพ การเพาะเห็ด เลี้ยงสัตว์ เป็นศูนย์เรียนรู้ต้นแบบระดับตำบล แปลง CLM ในจำนวนพื้นที่ของศูนย์ฯ 15 ไร่ เป็นศูนย์เรียนรู้ต้นแบบระดับตำบล โคกหนองนาโมเดล กรมการพัฒนาชุมชน แปลงต้นแบบ CLM ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2564 เพื่อให้ผู้ที่สนใจได้เข้ามาศึกษาในพื้นที่และนำไปปฏิบัติได้จริง ซึ่งมีการขับเคลื่อนงานอย่างต่อเนื่องมีฐานเรียนรู้ถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ผู้ที่สนใจทั้งในหมู่บ้าน ในระดับตำบลและพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งมีการจัดการพื้นที่ที่เหมาะสมกับการเกษตร ซึ่งเป็นผสมผสานเกษตรทฤษฎีใหม่ เข้ากับภูมิปัญญาพื้นบ้านที่อยู่อย่างสอดคล้องกับธรรมชาติในพื้นที่ ซึ่งเป็นแนวทางทำเกษตรอินทรีย์และการสร้างชีวิตที่ยั่งยืน

2.ด้านหัตถกรรม

นายสาย นาคำ

บ้านเลขที่ 127 หมู่ที่ 9 ตำบลกุดประทาย อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี

ความชำนาญพิเศษ

มีความชำนาญพิเศษด้านหัตถกรรมเครื่องจักสานเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนที่สำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน หัตถกรรมเครื่องจักสานเป็นตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นภูมิปัญญาอันเฉลียวฉลาดของคนในท้องถิ่น ที่ใช้ภูมิปัญญาสามารถนำสิ่งที่มีอยู่ในชุมชนมาประยุกต์ทำเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ใน ชีวิตประจำวัน ซึ่งมีประโยชน์ในการดำรงชีวิต และได้มีการพัฒนาตลอดเวลาโดยอาศัยการถ่ายทอดความรู้จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง ตั้งแต่วิธีการจักตอก การสาน การรมควัน การถักและพัน ตลอดจนการจำหน่าย

ข้อมูลทั่วไป

หัตถกรรมเครื่องจักสานเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนที่สำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตตั้งแต่อดีตตั้งแต่สมัยอยุธยาจนถึงปัจจุบัน หัตถกรรมเครื่องจักสานเป็นตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นภูมิปัญญาอันเฉลียวฉลาดของคนในท้องถิ่น ที่ใช้ภูมิปัญญาสามารถนำสิ่งที่มีอยู่ในชุมชนมาประยุกต์ทำเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ใน ชีวิตประจำวัน ซึ่งมีประโยชน์ในการดำรงชีวิต

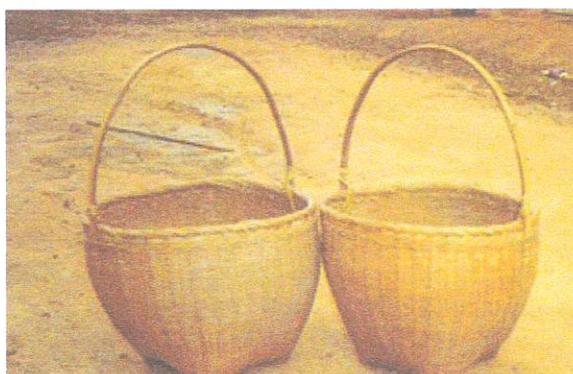
จะเห็นได้ว่าหัตถกรรมเครื่องจักสานมีมานานแล้ว และได้มีการพัฒนาตลอดเวลาโดยอาศัยการถ่ายทอดความรู้จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง การดำรงชีวิตประจำวันของชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่ได้เอาความรู้หนังสือมาเกี่ยวข้อง การเรียนรู้ต่างๆ อาศัยวิธีการฝึกหัดและบอกเล่าซึ่งไม่เป็นระบบในการ สะท้อนให้เห็นการเรียนรู้ ความรู้ที่สะสมที่สืบทอดกันมาจากอดีตมาถึงปัจจุบันหรือที่เรียกกันว่าภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังนั้นกระบวนการถ่ายทอดความรู้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้นคงอยู่ต่อเนื่องและยั่งยืน

การศึกษากระบวนการถ่ายทอดภูมิปัญญาหัตถกรรมเครื่องจักสาน ซึ่งมีความสำคัญยิ่งที่จะให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นหัตถกรรมเครื่องจักสานนั้นๆ คงอยู่ตลอดไป ซึ่งผลจากการศึกษากระบวนการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นหัตถกรรมเครื่องจักสานนั้น จะนำไปเป็นข้อมูลที่จะนำไปพัฒนากระบวนการถ่ายทอดภูมิปัญญาในชุมชนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และดำรงอยู่คู่สังคมสืบต่อไป

ภูมิปัญญาท้องถิ่น นายสาย นาคำ

องค์ความรู้ การจักสาน

1. วิธีการจักตอก
2. การสาน
3. การรมควัน
4. การถักและพัน
5. การจำหน่าย

ประวัติความเป็นมา

การประดิษฐ์เครื่องจักสานเพื่อนำมาเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ ถือเป็นวัฒนธรรมร่วมที่สำคัญของคนไทย มาตั้งแต่ยุคดึกดำบรรพ์ เครื่องจักสานเป็นของใช้สอยในชีวิตประจำวัน ที่สำคัญประเภทหนึ่ง ซึ่งมีภูมิปัญญาในการ

ประดิษฐ์เครื่องจักสานมากมายหลายชนิด โดยประดิษฐ์แตกต่างกันไป ทั้งรูปแบบ และขนาด เพื่อประโยชน์ในการใช้สอยที่แตกต่างกันไป ซึ่งมีการเริ่มประดิษฐ์เครื่องจักสานมาตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ เมื่อเริ่มหยุดการเร่ร่อน และตั้งหลักแหล่งที่อยู่อาศัย จึงเริ่มคิดประดิษฐ์เครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เครื่องจักสานที่สามารถใช้เป็นภาชนะใส่ของต่างๆ และเครื่องมือทุ่นแรง ที่ทำให้ชีวิตมนุษย์มีความสะดวกสบายขึ้น

เครื่องจักสานเป็นภูมิปัญญาที่มนุษย์รู้จักนำวัสดุธรรมชาติ ได้แก่ เส้นใยจากการแปรรูปพืชพันธุ์ต่างๆ มาใช้สำหรับ ถัก ทอ สาน ใช้เป็นภาชนะหรือเครื่องใช้ต่าง ๆ ซึ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่ถือว่ามีความอุดมสมบูรณ์ ทั้งพืชยืนต้น พืชล้มลุก ป่าไม้ และเขตทุ่งหญ้า จึงมีสภาพภูมิศาสตร์ที่เอื้ออำนวยให้คนในพื้นที่ ส่งสมภูมิปัญญาในการประดิษฐ์เครื่องจักสาน มาตั้งแต่โบราณ ตั้งแต่การคัดเลือกชนิดของพืชพันธุ์ต่างๆ ในธรรมชาติ ที่เหมาะสมต่อการแปรรูปให้เป็นเส้นใย อย่างเช่น ต้นกก เป็นพืชล้มลุกตระกูลหญ้า ที่ขึ้นตามพื้นที่ชื้นแฉะ พืชน้ำล้มลุกอย่างผักตบชวา ไม้ยืนต้นตระกูลหวาย และไผ่ หรือแม้แต่ไม้ยืนต้นตระกูลหวาย พืชตระกูลมะพร้าว ตระกูลตาล ตระกูลปาล์ม ซึ่งเป็นพืชธรรมชาติในภูมิภาค โดยรู้จักนำส่วนต่างๆ ของพืช เช่น ลำต้น ก้าน ใบ นำมาตากแห้ง และแปรรูปให้ได้เส้นใยที่มีความเหนียว ก่อนนำมาสานขึ้นรูปเป็นภาชนะและเครื่องใช้ต่างๆ

เครื่องจักสานมีรูปร่างที่เหมาะสมกับการใช้งานต่างๆ ส่วนใหญ่ใช้เป็นเครื่องทุ่นแรงในการดำรงชีวิต ของคนในชุมชน ซึ่งมีพื้นฐานอยู่ในสังคมเกษตรกรรม จึงประดิษฐ์เครื่องจักสานที่ใช้ประโยชน์ทางการเพาะปลูกพืชพันธุ์ธัญญาหาร การเลี้ยงสัตว์ รวมถึงการหาอาหารจากแหล่งธรรมชาติต่างๆ โดยเฉพาะการปลูกข้าว ซึ่งถือเป็นอาหารหลัก มีการนำเครื่องจักสานมาใช้ในการบวนการปลูกข้าวเกือบทุกขั้นตอน ตั้งแต่ขั้นตอนการหว่านเมล็ด ก็ใช้กระบุง สำหรับใส่ข้าวเปลือกนำไปท่อนา หลังจากต้นข้าวเริ่มโต ก็ทำรั้วกันแปลงนาด้วยการนำไม้ไผ่มาสาน รวมถึงการทำห่างเผ่านาหรือ เถียงนา ก็ใช้หวาย หรือไม้ไผ่ มาสานเป็นฝาเรือน แม้แต่พิธีกรรมที่สร้างความเป็นมงคลสำหรับต้นข้าว ก็ใช้เครื่องจักสานมาทำปกฉลิว จนถึงขั้นตอนเก็บเกี่ยว ก็อาศัยเครื่องจักสานมาใช้ประโยชน์ทั้งสิ้น ชาวบ้านมีวิถีชีวิตอยู่กับแหล่งน้ำ ก็ใช้ภูมิปัญญาในการประดิษฐ์เครื่องมือจับน้ำ และสัตว์น้ำรูปแบบต่างๆ อาทิ ไซ สุ่ม ลอบ ให้เหมาะสมกับสภาพของแหล่งน้ำ ในบางพื้นที่ สามารถสร้างเรือด้วยการจักสาน โดยใช้เส้นใยของต้นกกที่มีความหนา นำมาสานขึ้นรูปเป็นเรือได้ด้วยเช่นเดียวกัน

นอกจากนี้ เครื่องจักสานยังเป็นภาชนะใช้ในบ้านเรือน เช่น กระบุง ตะกร้า พัด เสื่อปูนอน เป็นต้น ซึ่งนอกจากจะออกแบบรูปแบบเพื่อประโยชน์ใช้สอยแล้ว ยังออกแบบลวดลายของเครื่องจักสาน ให้มีความสวยงามอย่างน่าชื่นชม

**ข้อมูลพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น
ด้านหัตถกรรม
เทศบาลตำบลลุดประทาย**

นายวิทยา สำเภา
นายกเทศมนตรีตำบลลุดประทาย

นายสาย นาคำ

นายสาย นาคำ บ้านเลขที่ 127 หมู่ที่ 9 ตำบลลุดประทาย อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี มีความชำนาญพิเศษด้านหัตถกรรมเครื่องจักสานเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนที่สำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิต ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน หัตถกรรมเครื่องจักสานเป็นตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นภูมิปัญญาอันเฉลียวฉลาดของคนในท้องถิ่น ที่ใช้ภูมิปัญญาสามารถนำสิ่งที่มืออยู่ในชุมชนมาประยุกต์ทำเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีประโยชน์ในการดำรงชีวิต และได้มีการพัฒนามาตลอดเวลาโดยอาศัยการถ่ายทอดความรู้จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง ตั้งแต่วิธีการจักตอก การสาน การรมควัน การดักและพัน ตลอดจนการจำหน่าย

3.ด้านอุตสาหกรรม

นางจันทร์แดง สายเนตร

บ้านเลขที่ 241 หมู่ที่ 21 ตำบลกุดประพาย อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี โทร.084-3381833

ความชำนาญพิเศษ

มีความชำนาญพิเศษด้านการผลิตข้าวเม่าจำหน่าย ผ่านช่องทางออนไลน์และจำหน่ายในเขตพื้นที่ ซึ่งเป็นข้าวเม่าสดใหม่ ตำเสริ่งใหม่ หอมกรุ่น อ่อนนุ่ม เคี้ยวหนึบหนับ ผลิตจากข้าวระยะแรกๆที่เลยระยะน้ำนมแล้ว นำมาคั่วและตำให้แบน ข้าวเม่าจึงเป็นข้าวที่มีคุณค่าทางโภชนาการเหมือนข้าวที่เรารับประทานกันปกติ โดยอุดมไปด้วยเส้นใยอาหาร ไขมัน วิตามินบี 1 วิตามินบี 2 ไนอะซิน ธาตุเหล็ก แคลเซียม ฟอสฟอรัส แมกนีเซียม และโปรตีน ซึ่งสารอาหารเหล่านี้ล้วนส่งผลดีต่อสุขภาพร่างกาย

ข้อมูลทั่วไป

เกษตรกรทำนาปัจจุบันประสบปัญหาข้าวราคาตกต่ำ และไม่สามารถจะกำหนดราคาขายเองได้ การมองสินค้าใกล้ตัวคือข้าว โดยพิจารณาพบว่าข้าวเปลือกราคาอยู่ที่ 9-10 บาท/กก. หากอยากให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้นก็ขายข้าวสารได้ราคา 20-30 บาท/กก. แต่ในแง่การแข่งขัน ข้าวสารในท้องตลาดมีเจ้าตลาดรายใหญ่มากมายที่ชุมชนไม่สามารถเข้าไปแข่งขันได้ หากจะขายในชุมชนเอง จะไม่เกิดการพัฒนา จนมองเห็นตลาดสินค้าแปรรูปจากข้าวคือข้าวเม่า ซึ่งราคาข้าวเม่าดิบอยู่ที่ 50 บาท/กก. และหากนำไปแปรรูป ราคาจะสามารถกระโดดไปได้อีกเป็นกิโลกรัมละ 200 บาท โดยผ่านกรรมวิธีง่ายๆ ที่ทุกคนในชุมชนทำกันเป็นอยู่แล้ว

"ข้าวเม่า" ไม่ใช่ของใหม่ในชุมชน ทุกภาคมีวัฒนธรรมการบริโภคข้าวเม่า แต่ข้าวเม่าจะนิยมในช่วงเทศกาลเท่านั้น ไม่ได้บริโภคกันอย่างแพร่หลายในชีวิตประจำวัน ช่วงแรกตลาดที่จำหน่ายคือคนในชุมชนเอง โดยแบ่งหน้าที่กันคือชาวนามีหน้าที่ปลูกข้าว และจำหน่ายข้าวในช่วงที่รวงข้าวยังเป็นข้าวน้ำนม ให้แก่กลุ่มที่เป็นผู้ผลิตข้าวเม่า ซึ่งเป็นคนในชุมชนที่มีเครื่องตำอยู่ที่บ้าน เมื่อตำเป็นข้าวเม่าดิบจะจำหน่าย ให้แก่แม่ค้าจากพื้นที่อื่นๆ รวมไปถึงชาวนา หรือลูกเมีย ที่มาขายสินค้าในตลาดนอกเวลาทำนา มาแปรรูปเป็นข้าวเม่าอบกรอบเคลือบรสชาติต่างๆ และข้าวเม่าแปรรูปอื่น ๆ เพื่อจำหน่าย ซึ่งเป็นการหมุนเวียนรายได้ภายในชุมชน และเป็นการผลิตที่ครบวงจรตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำในสินค้าตัวเดียว แม้ช่วงแรกจะมีปัญหาเรื่องของการจำหน่ายสินค้าตัดราคา

กันเองในชุมชน สุดท้ายจึงมีการพูดคุยกันเพื่อรวมกลุ่มกันผลิต มีการตกลงเรื่องของราคา มาตรฐาน แนวคิด และความฝันให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จากเดิมที่ผลิตโดยมีเงินเป็นตัวตั้ง ต่างคนต่างทำ ก็เกิดความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำ ให้ข้าวเฒ่าของชุมชนเป็นข้าวเฒ่าคุณภาพดี มีมาตรฐาน มีการพัฒนาไปเรื่อยๆ ทั้งด้านรสชาติ คุณภาพข้าว เช่น มีการวางแผนพัฒนาไปสู่ข้าวเฒ่าอินทรีย์ เพื่อหนีตลาดข้าวเฒ่าเดิมที่เริ่มมีการผลิตเยอะขึ้น

การผลิตข้าวเฒ่า เราใช้รูปแบบของการสืบสานภูมิปัญญาผลิตข้าวเฒ่าที่มีมาช้านานตั้งแต่ปู่ย่า ตายาย มาจนถึงรุ่นลูกหลาน ซึ่งในอดีตเราตำข้าวเฒ่าเพื่อบริโภคเองในครัวเรือนแล้วแบ่งปันกันกินในเครือญาติและนำไป งานบุญต่างๆตามประเพณีของชาวไทย แต่พอมีผู้นิยมซื้อจึงทำเป็นอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัว ปัจจุบันมี พ่อค้าแม่ค้ามารับซื้อถึงหมู่บ้าน ด้วยรสชาติและคุณภาพข้าวเฒ่า แต่พอมีผู้นิยมบริโภคพากันทำเป็นอาชีพ ต่อเนื่องกันมาจนถึงปัจจุบัน รสชาติอร่อย เป็นที่ต้องการของตลาด ปัจจุบันส่งขายทั้งในและต่างจังหวัดสามารถ สร้างอาชีพที่มั่นคง และรายได้เลี้ยงครอบครัวได้เป็นอย่างดี ข้าวเฒ่า สามารถทำได้จากทั้งเมล็ดข้าวเหนียวและ เมล็ดข้าวเจ้า แต่ส่วนใหญ่จะทำจากเมล็ดข้าวเหนียวมากกว่าเนื่องจากข้าวเจ้านั้นแข็ง ทำให้ตำยาก เมล็ดข้าวจะไม่สวย วัตถุประสงค์ การสืบสานภูมิปัญญาดั้งเดิมนี้ทำให้ได้เรียนรู้และสามารถทำข้าวเฒ่าที่นุ่มได้ถูกต้องตาม ขั้นตอน โดยเริ่มตั้งแต่ การปลูกข้าวเหนียว การคัดเลือกพันธุ์ข้าวเหนียวอ่อน การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยวรวงข้าว เหนียวอ่อน การนำรวงข้าวเหนียวอ่อนที่เป็นลักษณะนุ่ม นำรวงมาตำเมล็ดออก ไปล้างน้ำ ไปคั่ว แยกเปลือก ต่อมาก็นำข้าวเฒ่าที่นุ่มที่ได้จากการตำ บรรจุภัณฑ์ ขั้นตอนแต่ละขั้นตอนเราทำอย่างประณีตและสะอาดถูกหลัก อนามัย สำหรับการทำข้าวเฒ่า มีขั้นตอนดังนี้ คือ

ขั้นตอนแรก เลือกรวงข้าวที่แก่จัด มาทำ โดยสังเกตได้จากรวงข้าวเริ่มโค้ง หรือจากการแกะเมล็ดข้าวทดสอบ นำ รวงข้าวมาขนาดเอาเมล็ดออกจากรวงข้าว นอกจากวิธีการนวดยังสามารถนำไม้ไผ่มาชูดเมล็ดข้าวออกจากรวงได้อีก วิธีหนึ่งด้วย

ขั้นตอนที่สอง ฝัดเมล็ดข้าวเพื่อคัดเอาเมล็ดที่สีบออกให้หมด นำเมล็ดข้าวที่สมบูรณ์ใส่ภาชนะเตรียมไว้

ขั้นตอนที่สาม นำเมล็ดข้าวไปคั่วโดยใช้ไฟความร้อนสูงใช้ไม้ไผ่คนเมล็ดข้าวตลอดเวลา เพื่อให้ได้รับความ ร้อนอย่างทั่วถึง ใช้เวลาในการคั่ว 15-20 นาที หรือ สังเกตจากการที่เมล็ดข้าวเริ่มแตก

ขั้นตอนที่สี่ นำเมล็ดข้าวที่คั่วแล้วมาใส่ครกเพื่อทำการตำเอาเปลือกข้าวออกจะได้เมล็ดข้าวลักษณะแบนๆ ใช้เวลาตำประมาณ 15 นาที หรือจนกว่าเปลือกจะออกจากเมล็ด

และขั้นตอนสุดท้าย นำเมล็ดข้าวที่ตำแล้ว มาใส่กระด้งทำการฝัดเพื่อแยกเอาเปลือกออก จะได้ “ ข้าวเฒ่า ” ที่พร้อมรับประทาน ถ้าทำสุกใหม่ๆ ข้าวเฒ่าจะนุ่ม และหอมมาก เราสามารถนำ ข้าวเฒ่ามารับประทานได้ เลย หรือนำไปคลุกเคล้ากับมะพร้าวและน้ำตาลทราย

ทั้งนี้เมื่อก่อนจะใช้วิธีตำด้วยมือ แต่ปัจจุบันได้ประยุกต์ใช้กระเบื้องควมคุมด้วยมอเตอร์ไฟฟ้า เป็นเครื่อง พุนแรงทำให้สามารถตำข้าวเฒ่าได้วันละ 100 กิโลกรัม ข้าวเฒ่าที่ตำบหนองโสนได้รับความนิยมทั้งจากผู้บริโภค ทำให้แต่ละครัวเรือนมีรายได้จากการจำหน่ายข้าวเฒ่าปีหลายแสนบาท

ประวัติความเป็นมา

ข้าวเฒ่า เป็นอาหารยอดนิยมในอดีต ชาวไทยเราส่วนใหญ่จะนำข้าวเฒ่ามาทำเป็นขนมที่นิยมกินมาตั้งแต่ สมัยโบราณจนกระทั่งถึงปัจจุบัน จึงมีการตำข้าวเฒ่าขึ้นในแต่ละท้องถิ่น สืบทอดกันมาจนกลายเป็นประเพณี ตำข้าวเฒ่า

ประเพณีการตำข้าวเม่า เป็นประเพณีที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณแล้ว หลังจากที่ชาวนาปลูกข้าวมาได้ระยะหนึ่ง ในระยะที่ข้าวค่อนข้างจะแก่ ไกล่ระยะเก็บเกี่ยว ชาวนาจึงนิยมเก็บเกี่ยวข้าวนั้นมาตำเป็นข้าวเม่า ข้าวที่สามารถนำมาทำข้าวเม่าได้นั้นเป็นได้ทั้งข้าวเจ้าและข้าวเหนียว ข้าวเม่าจัดเป็นอาหารหวานอย่างหนึ่งของชาวไทยที่ประกอบอาชีพทำนา ชาวนาจะนำข้าวแก่ไกล่จะเก็บเกี่ยวได้ นำมาคั่ว ตำ แล้วนำไปรับประทานได้เลย ถ้าทำสุกใหม่ ๆ ก็จะมีนิ่ม หรือบางคนก็จะนำไปคลุกเคล้าด้วยน้ำตาลทราย มะพร้าวและเกลือ รับประทานเป็นอาหารว่างแทนขนมหวาน ปัจจุบัน การตำข้าวเม่ากำลังจะสูญหายไปจากชาวนาไทย เนื่องจากสังคมได้เปลี่ยนแปลงไป จากสังคมเกษตรกรรม กลายเป็นสังคมอุตสาหกรรม แต่ในบางท้องถิ่นก็ยังคงมีประเพณีตำข้าวเม่า เนื่องจากสภาพชีวิตของชุมชนยังมีความผูกพันอยู่กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ การตำข้าวเม่าเป็นประเพณีหนึ่งซึ่งนอกจากจะนำความสนุกสนานรื่นเริงมาสู่ชาวบ้านแล้วยังทำให้ได้กินของอร่อย และสามารถตากแห้งเก็บไว้กินได้ตลอด ทั้งปี

ยุคก่อนนั้น การตำข้าวเม่ามักจะทำในเวลากลางคืน ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นช่วงคืนเดือนหงาย ในระหว่างที่ข้าวเม่าบนเตาไฟจะมีประเพณีการเล่น เช่น การร้องรำร้องแฉ่ง การตำข้าวเม่า จะทำในช่วงระยะเวลาที่ข้าวออกรวง เมล็ดข้าวมีสีเหลืองอมเขียวหรือมีสีเหลืองเกือบทั้งรวง ชาวนาก็จะเก็บเกี่ยวและมัดรวมเป็นกำ ๆ จากนั้นก็นำรวงข้าวมาวางบนกระดังใบใหญ่ ใช้เท้าเหยียบย่ำลงบนรวงข้าวที่นำมากองรวมกัน (เรียกว่า "การนวดข้าว") จนกระทั่งเมล็ดข้าวหลุดร่วงออกมาจากรวงหมด หลังจากนั้นฝัดเอาเมล็ดข้าวที่ลีบออกให้หมด นำไปใส่กระบุง ใช้เกลือปนโรยลงไปพอประมาณ ต่อจากนั้นก็ก่อไฟ เมื่อไฟติดดีแล้วตั้งหม้อดินหรือกระทะขนาดใหญ่ ใช้ถั่วแระตากเมล็ดข้าวในกระบุงหนึ่งถึงสองถ้วย ใส่ลงในหม้อดินหรือกระทะ ใช้ไม้ไผ่เหลาปลายแหลมยาวประมาณศอกเศษ ตรงปลายแหลมเสียบติดกับก้ามมะพร้าวที่มีเปลือกติดอยู่ ตัดสั้นขนาดหนึ่งฝ่ามือตามขวาง ใช้สำหรับคนเพื่อให้เมล็ดข้าวในหม้อดินหรือกระทะถูกความร้อนได้ทั่วถึงกัน จนกระทั่งได้ยินเสียงข้าวในหม้อดินหรือกระทะแตก แล้วให้รีบยกลง เทข้าวลงในครกแล้วช่วยกันตำ การตำก็จะตำด้วยสากมือหรือครกกระเดื่อง ซึ่งทำจากไม้แก่น มีความยาวประมาณหนึ่งวา สลับกันตำสองหรือสามคน ลงสากไล่กันไป จนกว่าเม็ดข้าวจะแบนเป็นข้าวเม่า สังเกตเมล็ดข้าวจะมีลักษณะลีบแบนทั่วทั้งหมด แล้วนำมาใส่ในกระดัง แล้วฝัดแยกส่วนที่เป็นผงหรือปนมาก ๆ ออก แล้วนำไปเก็บในภาชนะ ปัจจุบันข้าวเม่าไม่ถือว่าหมดไปจากสังคมไทยเสียเลยทีเดียว เพราะยังมีข้าวเม่าวางขายทั่วไปตามท้องตลาด หากแต่กระบวนการทำ ประเพณีอันงดงาม กลิ่นอายท้องทุ่งนาและความสมัครสมานสามัคคีของผู้คนที่มาร่วมตัวกัน ในการทำข้าวเม่า นั้นหายากเสียเต็มที

ข้อมูลพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น
ด้านอุตสาหกรรม
เทศบาลตำบลลุดประทาย

นายวิทยา สำเภา
นายกเทศมนตรีตำบลลุดประทาย

- นางจันทร์แดง สายเนตร บ้านเลขที่ 241 หมู่ที่ 21 ตำบลลุดประทาย อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี โทร.084-3381833
- มีความชำนาญพิเศษด้านการผลิตข้าวเม่าจำหน่าย ผ่านช่องทางออนไลน์และจำหน่ายในเขตพื้น ซึ่งเป็นข้าวเม่าสดใหม่ ตำเสร็จใหม่ หอมกรุ่น อ่อนนุ่ม เคี้ยวหนึบหนับ ผลิตจากข้าวระยะแรกรุ่นที่เลยระยะน้ำนมแล้ว นำมาคั่วและตำให้แบน ข้าวเม่าจึงเป็นข้าวที่มีคุณค่าทางโภชนาการเหมือนข้าวที่เรารับประทานกันปกติ โดยอุดมไปด้วยเส้นใยอาหาร ไขมัน วิตามินบี 1 วิตามินบี 2 ไนอะซิน ธาตุเหล็ก แคลเซียม ฟอสฟอรัส แมกนีเซียม และโปรตีน ซึ่งสารอาหารเหล่านี้ล้วนส่งผลดีต่อสุขภาพร่างกาย

4.ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นายวาที สีตา

บ้านเลขที่ 107 หมู่ที่ 9 ตำบลกุดประทาย อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี โทร.064-563-7300

ความชำนาญพิเศษ

มีความชำนาญพิเศษด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นแกนนำในการอนุรักษ์ สืบค้น รวบรวม ศึกษา ถ่ายทอด พัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์ไม้ ปลูกต้นไม้ และการบวชป่าซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นกุศโลบายให้ประชาชนรู้จักคุณค่าและความสำคัญของป่าไม้ ผ่านการสร้างเชื่อมั่นที่ว่าผืนป่านี้มีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ปกปักรักษาอยู่ จะเข้ามาบุกรุกทำลายไม่ได้ ทั้งยังเป็น ต้นแบบให้ชุมชนอื่นนำไปเป็นแนวทางในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนได้

ข้อมูลทั่วไป

สวนป่าแห่งการเรียนรู้บ้านค่านาแซง ตั้งอยู่บ้านค่านาแซง หมู่ที่ 99 มีพื้นที่ประมาณ 118 ไร่ 3 งาน 79 ตารางวา เป็นแหล่งรวมพันธุ์ไม้ยืนต้นนานาชนิด เช่น ตะแบก สัก ยาง ตะเคียน แดง บาก อยู่อย่างหนาแน่นและพันธุ์ไม้ล้มลุกต่างๆ รวมทั้งพืชตระกูลเฟิร์นที่หายาก เช่น ต้นหม้อข้าวหม้อแกงลิง เป็นต้น เนื่องจากมีความชุ่มชื้น เป็นแหล่งชุ่มน้ำ มีสัตว์ป่าขนาดเล็กอาศัยอยู่ เช่น นก กระรอก กิ้งก่า แมลงต่างๆ อาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก มีเส้นทางเดินสำหรับเดินดูธรรมชาติ เพื่อ ศึกษาชนิดของต้นไม้และสัตว์ต่างๆได้อย่างใกล้ชิด

ประวัติความเป็นมา

ในปัจจุบันการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ได้เข้ามามีบทบาทเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากความต้องการในการใช้ประโยชน์ด้านทรัพยากรของคนมีมากขึ้น แต่ทรัพยากรของแต่ละชุมชนล้วนมีอยู่อย่างจำกัด จึงทำให้เกิดการแย่งชิงทรัพยากร ซึ่งปัญหาเหล่านี้เกิดจากการขาดการจัดการที่ดีของชุมชน รวมถึงชุมชนยังขาดความรู้ในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หากการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่มีความเหมาะสม อาจทำให้แต่ละชุมชนมีการดำรงชีวิตที่ตกอยู่ในสภาวะแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติระหว่างกันของแต่ละชุมชนได้ ดังนั้นจึงต้องมีการจัดการโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงประชาชนในชุมชนได้เข้ามาดูแลจัดการทรัพยากรร่วมกัน เพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีใช้อย่างยั่งยืนและเกิดประโยชน์สูงสุด

ชุมชนบ้านค่านาแซง เป็นชุมชนที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีป่าไม้ นานาชนิด ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนั้นส่วนใหญ่ เกิดจากการขาดความร่วมมือของคนในชุมชนในการหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งหากคนในชุมชนขาดความร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างหมดสิ้น และไม่มีให้ลูกหลานได้เห็น ซึ่งมีก็แค่เพียงตำนานเท่านั้น ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของคนในชุมชน ควรได้รับความรู้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการทำความเข้าใจให้คนในชุมชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน

จากปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนจึงมีการแก้ไขปัญหา เพื่อให้การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยการส่งเสริมในการอนุรักษ์ของคนในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติ โดยการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าไม้ เพื่อเป็นประโยชน์ของคนในชุมชนก่อให้เกิดการหวงแหน เกิดจิตสำนึกรวมถึงการสร้างความเข้มแข็งของคนในชุมชน ในการสร้างพลังอำนาจไม่ใ้บุคคลภายนอกเข้ามาบุกรุกทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนได้ เพราะหากชุมชนไม่ร่วมมือกันในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม อาจก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหามลพิษ ปัญหาความเสื่อมโทรม และความขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ในอนาคตได้

นายวิทยา สำเภา
นายกเทศมนตรีตำบลลาดหญ้า

ข้อมูลพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น
ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เทศบาลตำบลลาดหญ้า

นายวาที สีดา บ้านเลขที่ 107 หมู่ที่ 9 ตำบลลาดหญ้า อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี โทร.064-563-7300 มีความชำนาญพิเศษด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นแกนนำในการอนุรักษ์ สืบค้น รวบรวม ศึกษา ถ่ายทอด พัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์ไม้ ปลูกต้นไม้ และการบวชป่าซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นกุศโลบายให้ประชาชนรู้จักคุณค่าและความสำคัญของป่าไม้ ผ่านการสร้างความสำเร็จที่ว่าผืนป่านั้นมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ปกปักษ์รักษาอยู่ จะเข้ามาบุกรุกทำลายไม่ได้ ทั้งยังเป็นต้นแบบให้ชุมชนอื่นนำไปเป็นแนวทางในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนได้

5.ด้านศิลปกรรม

นางสาวอุไรวรรณ ทังโส

บ้านเลขที่ 263 หมู่ที่ 9 ตำบลกุดประพาย อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี

ความชำนาญพิเศษ

ความชำนาญพิเศษด้านศิลปกรรม มีผลงานสร้างสรรค์เป็นที่รู้จักในฐานะหมอลำซิ่ง ซึ่งเป็นศิลปะการแสดงของชาวอีสานโดยได้นำเอาศิลปะที่มีมาตั้งแต่เดิมมาดัดแปลงประยุกต์ให้ทันสมัย รูปแบบการแสดงจะเป็นการร้องรำทำนองหมอลำประยุกต์กับเพลงที่สนุก พร้อมกับการใช้ลีลาการรำรำที่อ่อนช้อยงดงามและมีหมอลำแคนเป่าแคนประกอบอยู่ข้าง ๆ มักจะเล่นเมื่อมีเทศกาลงานประจำ เช่น งานทอดผ้าป่า งานทำบุญอุทิศกุศลไปยังผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว และเป็นการแสดงที่ได้รับความนิยมแพร่หลายทั้งคนรุ่นหนุ่มสาวและคนวัยชรา

ข้อมูลทั่วไป

หมอลำซิ่ง เป็นการแสดงที่นำเอาศิลปะที่มีมาตั้งแต่เดิม มาดัดแปลงประยุกต์ให้ทันสมัยคือ นำเอาหมอลำกลอนซึ่งแต่เดิมนั้นเป็นการลำประกอบแคนเพียงอย่าง เดียวมาประยุกต์เข้าดนตรีชิ้นอื่นๆ เช่น พิณ เบส และกลองชุด จนได้รับความนิยม ปัจจุบันได้มีการนำเอาเครื่องดนตรีสากล เช่น ออร์แกน คีย์บอร์ด มาประยุกต์เล่นเป็นทำนอง

ประวัติความเป็นมา

ลำซิ่ง เป็นการลำที่พัฒนาไปจากหมอลำกลอน ดังนั้นจึงเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ลำกลอนซิ่ง เป็นการลำกลอนในแนวใหม่ซึ่งมีรูปแบบ การแสดงที่ประกอบด้วย การลำ การร้อง การฟ้อน และการเต้น คำว่า "ซิ่ง" น่าจะมาจากภาษาอังกฤษว่า "เรสซิ่ง" (racing) ซึ่งแปลว่าการแข่งขัน ลำซิ่งจึงเป็นการลำที่ใช้ลีลา จังหวะ ในการลำ การเต้น ที่รวดเร็ว ใช้ทำนองลำเดิน (ลำยาว) ซึ่งเป็นทำนองทางสั้นวาดซอนแก่น เป็นทำนองหลัก แต่ใช้สำเนียงแบบลำทางยาวลำซิ่ง เป็นท่วงทำนองในการลำที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น ซึ่งเดิมทีเดียวเกิดขึ้นในลำเพลินก่อน เนื่องจากมีการนำดนตรีสากล พวกกลองชุดเข้ามาบรรเลงประกอบการแสดง พร้อมทั้งใช้ทำนองลำเพลิน ลำเดิน ลำเต้ย และเพลงลูกทุ่งประกอบ หมอลำซิ่ง ผู้แสดงประกอบด้วยหมอลำฝ่ายหญิงและฝ่ายชายอย่างละ ๑ คน เหมือนหมอลำ กลอนแต่ลำซิ่งจะมีหางเครื่องเต้นประกอบซึ่งมีทั้งชายและหญิง คณะละ ๒ คน กลอนที่ใช้ลำเหมือนกลอนลำของลำกลอน ให้ทั้งสาระทางคติโลกและศีลธรรม ดนตรีที่ใช้ประกอบ นอกจากแคนซึ่งเป็นเครื่องดนตรีหลักแล้ว ยังมีดนตรีสากล เช่น กลองชุด กลองทอม เบส กีตาร์ เข้ามาร่วมบรรเลงประกอบการแสดงด้วย

ปัจจุบันลำซิ่งกำลังได้รับการนิยมสูงสุดของคนทุกเพศทุกวัย เพราะมีท่วงทำนองคึกคักสนุกสนานและให้สาระอันเป็นประโยชน์ ต่อการดำเนินชีวิตประจำวันอีกด้วย

6.ด้านภาษาและวรรณกรรม

นายวัชรพงษ์ หงส์มณี

บ้านเลขที่ 140 หมู่ที่ 9 ตำบลกุดประทาย อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี โทร.093-445-9703

ความชำนาญพิเศษ

มีความชำนาญพิเศษด้านภาษาและวรรณกรรม เป็นผู้ทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการพิธีทางศาสนาและพิธีกรรมต่าง ๆ ซึ่งมีความรอบรู้ในด้านภาษา ในการทำพิธีการต่าง ๆ ทำหน้าที่ควบคุม ปฏิบัติการ จัดการ และประสานงานระหว่างผู้ร่วมปฏิบัติงานพิธี ตลอดจนจนถึงการให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาในการดำเนินกิจกรรมพิธีทางพระพุทธศาสนาได้อย่าง ชัดเจนและถูกต้องตามโบราณประเพณีที่ได้มีการสืบทอดกันมา

ข้อมูลทั่วไป

วรรณกรรมเป็นผลงานศิลปะที่แสดงออกด้วยการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสารเรื่องราวให้เข้าใจระหว่างมนุษย์ ภาษาเป็นสิ่งที่มนุษย์คิดค้น และสร้างสรรค์ขึ้นเพื่อใช้สื่อความหมาย เรื่องราวต่าง ๆ ภาษาที่มนุษย์ใช้ในการสื่อสารได้แก่

1. ภาษาพูด โดยการใช้เสียง
2. ภาษาเขียน โดยการใช้ตัวอักษร ตัวเลข สัญลักษณ์ และภาพ
3. ภาษาท่าทาง โดยการใช้กิริยาท่าทาง หรือประกอบวัสดุอย่างอื่น

ความงามหรือศิลปะในการใช้ภาษาขึ้นอยู่กับ การใช้ภาษาให้ถูกต้อง ชัดเจน และ เหมาะสมกับเวลา โอกาส และบุคคล นอกจากนี้ ภาษาแต่ละภาษายังสามารถปรุงแต่ง ให้เกิดความเหมาะสม ไพเราะ หรือสวยงามได้นอกจากนี้ ยังมีการบัญญัติคำราชาศัพท์ คำสุภาพ ขึ้นมาใช้ได้อย่างเหมาะสม แสดงให้เห็นวัฒนธรรมที่เป็นเลิศทางการใช้ภาษาที่ควรดำรงและยึดถือต่อไป

ประวัติความเป็นมา

วรรณกรรม หมายถึง งานเขียนที่แต่งขึ้นหรืองานศิลปะ ที่เป็นผลงานอันเกิดจากการคิด และจินตนาการ แล้วเรียบเรียง นำมาบอกเล่า บันทึก ขับร้อง หรือสื่อออกมาด้วยกลวิธีต่างๆ โดยทั่วไปแล้ว จะแบ่งวรรณกรรมเป็น 2 ประเภท คือ วรรณกรรมลายลักษณ์ คือวรรณกรรมที่บันทึกเป็นตัวหนังสือ และวรรณกรรมมุขปาฐะ อันได้แก่ วรรณกรรมที่เล่าด้วยปาก ไม่ได้จดบันทึก ด้วยเหตุนี้ วรรณกรรมจึงมีความหมายครอบคลุมกว้าง ถึง ประวัตินิทาน ตำนาน เรื่องเล่า ขำขัน เรื่องสั้น นวนิยาย บทเพลง คำคม เป็นต้น

วรรณกรรม เป็นผลงานศิลปะที่แสดงออกด้วยการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสารเรื่องราวให้เข้าใจระหว่างมนุษย์ ภาษาเป็นสิ่งที่มนุษย์คิดค้น และสร้างสรรค์ขึ้นเพื่อใช้สื่อความหมาย เรื่องราวต่าง ๆ ภาษาที่มนุษย์ใช้ในการสื่อสารได้แก่

1. ภาษาพูด โดยการใช้เสียง
2. ภาษาเขียน โดยการใช้ตัวอักษร ตัวเลข สัญลักษณ์ และภาพ
3. ภาษาท่าทาง โดยการใช้กิริยาท่าทาง หรือประกอบวัสดุอย่างอื่น

ความงามหรือศิลปะในการใช้ภาษาขึ้นอยู่กับ การใช้ภาษาให้ถูกต้อง ชัดเจน และ เหมาะสมกับเวลา โอกาส และบุคคล นอกจากนี้ ภาษาแต่ละภาษายังสามารถปรุงแต่ง ให้เกิดความเหมาะสม ไพเราะ หรือสวยงามได้

นอกจากนี้ ยังมีการบัญญัติคำราชาศัพท์ คำสุภาพ ขึ้นมาใช้ได้อย่างเหมาะสม แสดงให้เห็นวัฒนธรรมที่เป็นเลิศทางการใช้ภาษาที่ควรดำรงและยึดถือต่อไป ผู้สร้างสรรค์งานวรรณกรรม เรียกว่า นักเขียน นักประพันธ์ หรือ กวี (Writer or Poet)

วรรณกรรมไทย แบ่งออกได้ 2 ชนิด คือ

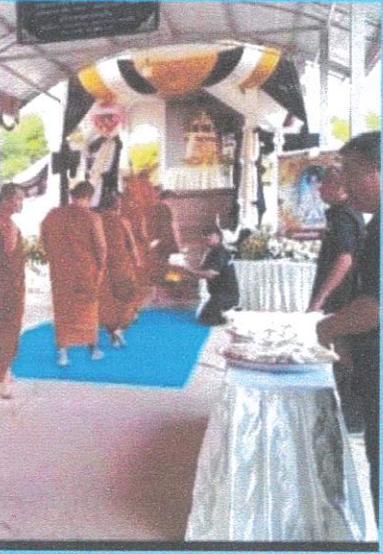
1. ร้อยแก้ว เป็นข้อความเรียงที่แสดงเนื้อหา เรื่องราวต่าง ๆ

2. ร้อยกรอง เป็นข้อความที่มีการใช้คำที่สัมผัส คล้องจอง ทำให้สัมผัสได้ถึงความงามของภาษาไทย ร้อยกรองมีหลายแบบ คือ โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน และร่าย มีความหมายตามนัยยะ หมายถึง กรรม ที่เกิดขึ้นจากต่างคน ต่างวรรณะ หมายความว่า วรรณะหรือชนชั้นต่างกันก็จะใช้คำต่างกัน คำคำนี้ มีปรากฏขึ้นครั้งแรกในพระราชบัญญัติคุ้มครองวรรณกรรมและศิลปกรรม พ.ศ. 2475 คำว่า วรรณกรรม อาจเทียบเคียงได้กับคำภาษาอังกฤษว่า Literary work หรือ general literature ความหมายแปลตามรูปศัพท์ว่า ทำให้เป็นหนังสือ ซึ่งดูตามความหมายนี้แล้วจะเห็นว่ากว้างขวางมาก นั่นก็คือการเขียนหนังสือจะเป็นข้อความสั้น ๆ หรือเรื่องราวสมบูรณ์ก็ได้ เช่น ข้อความที่เขียนตามใบปลิว ป้ายโฆษณาต่าง ๆ ตลอดไปจนถึงบทความ หรือ หนังสือที่พิมพ์เป็นเล่มทุกชนิด เช่น ตำรับตำราต่าง ๆ นวนิยาย กาพย์ กลอนต่าง ๆ ก็ถือเป็นวรรณกรรมทั้งสิ้น จากลักษณะกว้าง ๆ ของวรรณกรรม สามารถทำให้ทราบถึงคุณค่ามากน้อยของวรรณกรรมได้โดยขึ้นอยู่กับ วรรณศิลป์ คือ ศิลปะในการแต่งหนังสือนั้นเป็นสำคัญ ถ้าวรรณกรรมเรื่องใดมีคุณค่าทางวรรณศิลป์สูง เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเป็นหนังสือดี วรรณกรรมก็อาจได้รับยกย่องว่าเป็น วรรณคดี อย่างไรก็ตามการที่จะกำหนดว่า วรรณกรรมเรื่องใดควรเป็นวรรณคดีหรือไม่นั้น ต้องคำนึงถึงระยะเวลาที่แต่งหนังสือนั้นยาวนานพอควรด้วย เพื่อพิสูจน์ว่าคุณค่าของวรรณกรรมนั้นเป็นอมตะ เป็นที่ยอมรับกันทุกยุคทุกสมัยหรือไม่ เพราะอาจมีวรรณกรรมบางเรื่องที่ดีเหมาะสมกับระยะเวลาเพียงบางช่วงเท่านั้น ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า วรรณคดีนั้นก็คือวรรณกรรมชนิดหนึ่งนั่นเอง กล่าวคือ เป็นวรรณกรรมที่กลั่นกรองและตกแต่งให้ประณีต มีความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ อันเป็นคุณค่าของการประพันธ์ หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่ง วรรณคดีนั้นเป็นวรรณกรรมไม่จำเป็นต้องเป็นวรรณคดีเสมอไป

**ข้อมูลพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น
ด้านภาษาและวรรณกรรม
เทศบาลตำบลลุดประทาย**

นายวิทยา สำเภา
นายกเทศมนตรีตำบลลุดประทาย

นายวัชรพงษ์ หงส์มณี บ้านเลขที่ 140 หมู่ที่ 9 ตำบลลุดประทาย อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี โทร.093-445-9703 มีความชำนาญพิเศษด้านภาษาและวรรณกรรม เป็นผู้ทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการพิธีทางศาสนาและพิธีกรรมต่าง ๆ ซึ่งมีความรอบรู้ในด้าน ภาษา ในการทำพิธีการต่าง ๆ ทำหน้าที่ควบคุม ปฏิบัติการ จัดการ และประสานงานระหว่าง ผู้ร่วมปฏิบัติงานพิธี ตลอดจนจนถึงการให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาในการดำเนินกิจกรรมพิธีทาง พระพุทธศาสนาได้อย่างชัดเจนและถูกต้องตามโบราณประเพณีที่ได้มีการสืบทอดกันมา

7.ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นายเสกฐวุฒิ กลิ่นบัว

บ้านเลขที่ 127 หมู่ที่ 5 ตำบลกุดประทาย อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี โทร. 080-725 5541

ความชำนาญพิเศษ

มีความชำนาญพิเศษด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นแกนนำในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในชุมชน และมีธนาคารน้ำใต้ดินซึ่งเป็นนวัตกรรมใหม่ในการนำน้ำไปเก็บไว้ที่ชั้นใต้ดินในชั้นหินอุ้มน้ำ เปรียบเสมือนกับการฝากเงินไว้กับธนาคาร วันใดที่เดือดร้อนเรื่องเงิน ก็สามารถนำเงินที่เก็บออมไว้นำมาใช้ได้ ซึ่งธนาคารน้ำใต้ดินก็เช่นเดียวกัน ช่วงหน้าฝนที่มีน้ำมาก ธนาคารน้ำใต้ดินก็จะช่วยดูดซับน้ำเพื่อนำไปกักเก็บไว้ที่ชั้นหินอุ้มน้ำ และเมื่อถึงช่วงหน้าแล้งก็สามารถสูบน้ำขึ้นมาใช้ได้ ทั้งยังเป็นต้นแบบให้ชุมชนอื่นได้มาศึกษาได้

ข้อมูลทั่วไป

พื้นที่ชุมชนบ้านกุดประทายและบ้านกุดเจริญอยู่ในพื้นที่ของกลุ่มน้ำลำโดมใหญ่ตอนกลาง ซึ่งเป็นสายน้ำที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตในเขตพื้นที่อุบลตอนล่าง มีและลำห้วยสาขามากมายจึงเหมาะแก่การทำการเกษตรจึงทำให้ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร โดยเฉพาะการทำนาข้าวเป็นหลักถือว่าเป็นอยู่อาศัยมานานแล้ว แต่ชุมชนบ้านกุดประทายและบ้านกุดเจริญก็มีปัญหาหลักทุกๆปี ในเรื่องของ การได้รับผลกระทบจากการระบายน้ำของลำน้ำโดมใหญ่ลงสู่แม่น้ำมูลในช่วงฤดูฝนทำให้บริเวณทำการเกษตรบางส่วนเกิดน้ำท่วม การเกษตรได้รับความเสียหายพอหลังระดับน้ำลงก็ทำให้ความแห้งแล้งเพราะไม่มีที่กักเก็บน้ำ ทั้งยังส่งผลกระทบต่อเรื่องรายได้ของชุมชนที่ผลผลิตทางการเกษตรได้รับความเสียหายจากอุทกภัยและภัยแล้ง และปัญหาน้ำท่วมขังในชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านจึงตั้งทีมวิจัยท้องถิ่นเพื่อศึกษาข้อมูลการบริหารจัดการน้ำลำห้วยสาขาเพื่อการปลูกพืชหลังนาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านกุดประทายและบ้านกุดเจริญ ตำบลกุดประทาย อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานีขึ้น

ร่วมกับทีมวิจัย ชับเคลื่อนกิจกรรม"การบริหารจัดการน้ำลำห้วยสาขาเพื่อการปลูกพืชหลังนา" ปัญหาในชุมชนต้องได้รับการแก้ไขด้วยชุมชน

14

ความคิดเห็น 1 รายการ • แชร์ 2 ครั้ง

ถูกใจ

แสดงความคิดเห็น

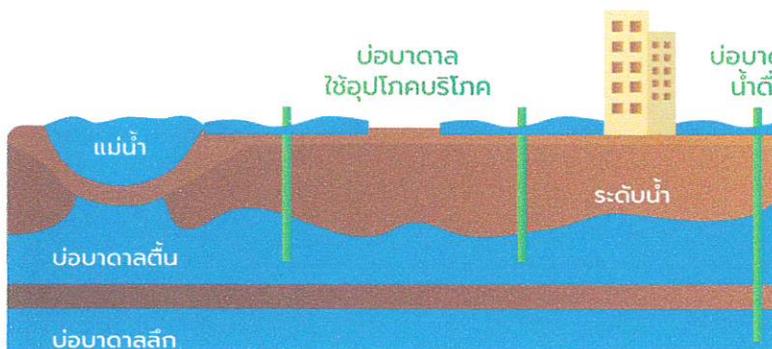
ส่ง

แชร์

ประวัติความเป็นมา

ประเทศไทย เป็นประเทศที่มีหลากหลายสภาพอากาศ จึงทำให้สถานการณ์น้ำในประเทศมีทั้ง น้ำท่วม น้ำหลาก น้ำแล้ง ดังนั้นการบริหารจัดการน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค นอกจากต้องอาศัยการทำงานของภาครัฐแล้ว ประชาชนเองก็ต้องหาวิธีกักเก็บน้ำเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน รวมไปถึงภาคเกษตรกรรมด้วย “ธนาคารน้ำใต้ดิน” หรือ Ground Water Bank ของ “สถาบันน้ำนิเทศศาสตร์คุณ” โดยท่านหลวงพ่อดม สิริ ปัญญะ ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่น่าสนใจเพื่อแก้ไขปัญหาภัยน้ำในประเทศไทย และเป็นแนวทางการบริหารจัดการน้ำใต้ดินแบบครบวงจรที่มีความยั่งยืนจนประสบความสำเร็จแล้วในหลายพื้นที่ทั่วประเทศ เช่น จังหวัดกำแพงเพชร แพร่ หนองคาย บึงกาฬ นครพนม อุบลราชธานี สระแก้ว ชัยนาท และสตูล

ธนาคารน้ำใต้ดิน คือ การขุดหลุมลักษณะ ก้นกรก เพื่อจัดกักเก็บน้ำฝนที่ตกลงมาในช่วงฤดูฝน ไว้สูบน้ำใต้ดิน ตั้งแต่ระดับใต้ดินถึงความลึกของหลุมที่ขุด เพื่อให้น้ำกระจายออกในแนวระนาบของ ชั้นใต้ดิน โดยหลักการของธนาคารน้ำใต้ดินคือ ก่อนนำน้ำมาใช้ ต้องมีกระบวนการเติมน้ำเข้าไปเก็บไว้ที่ชั้นน้ำใต้ดินก่อน เหมือนกับการฝากเงินในธนาคารก่อนจึงจะสามารถถอนมาใช้ได้ โดยการเก็บน้ำฝนที่ตกลงมาในช่วงฤดูฝนไปเก็บไว้ยังชั้นน้ำใต้ดิน ซึ่งจะเป็นการ ป้องกันการเสียดุลของน้ำใต้ดิน

พื้นที่ที่จะทำธนาคารน้ำใต้ดิน ควรได้รับการคัดเลือกและออกแบบโดยผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านธรณีวิทยา รวมถึงวิศวกร เพื่อป้องกันความผิดพลาดและผลกระทบ ข้างเคียงที่จะเกิดกับสิ่งแวดล้อม และการปนเปื้อนของน้ำใต้ดินในบริเวณพื้นที่นั้น ๆ

ธนาคารน้ำใต้ดินมี 2 แบบ คือ ระบบเปิด และระบบปิด

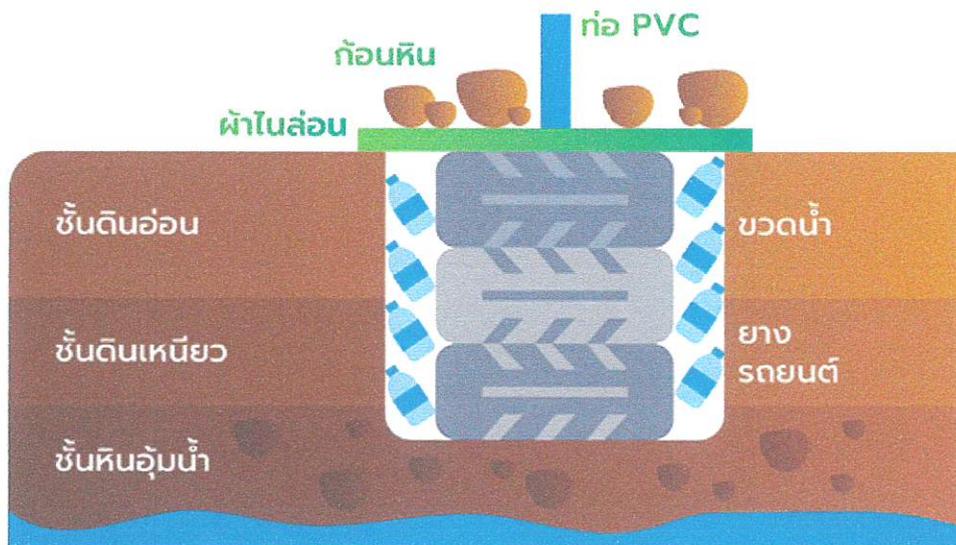
ธนาคารน้ำใต้ดินระบบเปิด คือการเติมน้ำลงบ่อน้ำก่อนนำมาใช้ ลักษณะเป็นบ่อเปิดโดยทั่วไป ขนาดความกว้างยาวของบ่อเติมน้ำขึ้นอยู่กับพื้นที่และชั้นดิน แต่สิ่งสำคัญคือความลึกของบ่อเติมน้ำควรจะต้องลึกถึงชั้นหินซิมน้ำ (Vadose Zone) เพื่อให้สามารถกรองผ่านชั้นดิน และชั้นหินลงไปสู่ชั้นน้ำบาดาลชั้นใต้ดินได้

พื้นที่บ่อเปิดควรเป็นที่รับน้ำเมื่อตอนฝนตก ทั้งนี้เพื่อความคุ้มค่าในการลงทุน หากบ่อเติมน้ำอยู่ในเขตเกษตรกรรม พื้นที่รับน้ำฝนที่อยู่ในบริเวณของบ่อเติมน้ำนั้นไม่ควรจะมีสารเคมีที่เป็นอันตรายจาก ยาฆ่าแมลงหรือปุ๋ยที่เป็น

อันตรายและเสี่ยงต่อการปนเปื้อนของน้ำใต้ดิน การนำน้ำขึ้นมาใช้สามารถใช้เครื่องสูบน้ำทำการสูบน้ำขึ้นมาจากบ่อน้ำโดยตรง และสามารถใช้น้ำผ่านการสูบน้ำของบ่อน้ำบาดาลได้

ธนาคารน้ำใต้ดินระบบปิด

เน้นการแก้ไขปัญหาที่ท่วมขังในครัวเรือน และเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมประชาชนให้ร่วมด้วย ช่วยกันลดปริมาณน้ำหลากในช่วงฝนตก โดยการทำธนาคารน้ำใต้ดินระบบปิดในบริเวณบ้านหรือพื้นที่ ของตนเอง ซึ่งระบบปิดนี้สามารถช่วยชุมชนและ ท้องถิ่นในการบริหารจัดการน้ำหลากในช่วงฝนตก ให้ง่ายขึ้น อีกทั้งจะช่วยป้องกันความเสี่ยงต่อการ ปนเปื้อนของแม่น้ำลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ

ธนาคารน้ำใต้ดินนั้นสามารถแก้ไขปัญหาการจัดการน้ำได้อย่างเป็นรูปธรรมอะไรได้บ้าง?

1. ช่วยแก้ปัญหาที่ท่วมได้ เพราะช่วยให้ น้ำซึมลงใต้ดินได้ดีขึ้น
2. ช่วยแก้ปัญหาภัยแล้งเพราะสามารถสูบน้ำจากธนาคารน้ำใต้ดินใช้ได้เมื่อต้องการ
3. แก้ปัญหาน้ำเค็มเพราะมวลน้ำเค็มจะมีน้ำหนักมากกว่าน้ำจืดดังนั้นน้ำเค็มจึงอยู่ด้านล่าง
4. แก้ปัญหาน้ำสกปรก เพราะระบบน้ำแบบปิดจะช่วยกรองน้ำให้สะอาดขึ้น

ข้อมูลพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น
ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เทศบาลตำบลลุดประทาย

นายวิทยา สำเภา
 นายกเทศมนตรีตำบลลุดประทาย

นายเสฏฐวุฒิ กลิ่นบัว บ้านเลขที่ 127 หมู่ที่ 5 ตำบลลุดประทาย อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี โทร. 080-725 5541

มีความชำนาญพิเศษด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นแกนนำในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในชุมชน และมีธนาคารน้ำใต้ดินซึ่งเป็นนวัตกรรมใหม่ในการนำน้ำไปเก็บไว้ที่ชั้นใต้ดินในชั้นหิน อุ่นน้ำ เปรียบเสมือนกับการฝากเงินไว้กับธนาคาร วันใดที่เดือดร้อนเรื่องเงิน ก็สามารถนำเงินที่เก็บออมไว้น้ำมาใช้ได้ ซึ่งธนาคารน้ำใต้ดินก็เช่นเดียวกัน ช่วงหน้าฝนที่มีน้ำมาก ธนาคารน้ำใต้ดินก็จะช่วยดูดซับน้ำเพื่อนำไปกักเก็บไว้ที่ชั้นหินอุ่นน้ำ และเมื่อถึงช่วงหน้าแล้งก็สามารถสูบน้ำขึ้นมาใช้ได้ ทั้งยังเป็นต้นแบบให้ชุมชนอื่นได้มาศึกษาได้

8.ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นายวิทยา สำเภา

บ้านเลขที่ 171 หมู่ที่ 13 ตำบลกุดประทาย อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี โทร. 083-9661239

ความชำนาญพิเศษ

มีความชำนาญพิเศษด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นแกนนำในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการนำนโยบายของนายกเทศมนตรีตำบลกุดประทายและนโยบายของภาครัฐขับเคลื่อนให้บรรลุวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางหรือตั้งแต่ครัวเรือน และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่เกิดจากขยะเปียกครัวเรือน โดยมีเป้าหมายให้ทุกครัวเรือนมีการจัดทำถังขยะเปียกครัวเรือน ตามแบบของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยใช้กิจกรรม KICK OFF การจัดการขยะเปียกลดโลกร้อน เป็นตัวขับเคลื่อน

ข้อมูลทั่วไป

เทศบาลตำบลกุดประทายมีพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมด 151.776 ตารางกิโลเมตร หรือ 94,860 ไร่ จำนวนหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลกุดประทาย มีทั้งหมด 21 หมู่บ้าน มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 13,341 คน แยกเป็นชาย 6,784 คน หญิง 6,557 คน จำนวน 4,759 ครัวเรือน จำนวนหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลกุดประทาย มีทั้งหมด 21 หมู่บ้าน

ประวัติความเป็นมา

ตามที่นายกรัฐมนตรีตำบลกุดประทายได้แถลงนโยบายไว้ ประกอบกับกระทรวงมหาดไทยกำหนดนโยบายการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพื่อบรรลุเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกและการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศ ตามนโยบายของรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ที่ได้กล่าวถ้อยแถลงในการประชุมรัฐภาคี กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัยที่ ๒๖ (COP26) ณ เมืองกลาสโกว์ สหราชอาณาจักร เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ว่า ประเทศไทยพร้อมยกระดับการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างเต็มที่ทุกวิถีทางเพื่อบรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน ภายในปี พ.ศ. ๒๕๙๓ (ค.ศ. ๒๐๕๐-) และบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ได้ในปี พ.ศ. ๒๖๐๘ (ค.ศ. ๒๐๖๕) โดยให้จังหวัดดำเนินโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในระดับครัวเรือน โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีเป้าหมายให้ดำเนินการจัดทำถังขยะเปียกลดโลกร้อนให้ครบทุกครัวเรือน และได้แจ้งแนวทางและแผนปฏิบัติการในการดำเนินการขับเคลื่อนเพื่อเตรียมรับการทวนสอบจากผู้ประเมินภายนอก (Validation and verification Body :VB) ในขั้นตอนการรับรองคาร์บอนเครดิต

ทั้งนี้ โครงการถังขยะเปียกลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นโครงการที่ได้รับการขึ้นทะเบียนตามโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย (T-VER) โดยองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ช่วยลดก๊าซเรือนกระจกและสามารถนำมารับรองคาร์บอนเครดิตได้ โดยมีระยะเวลาการรับรองคาร์บอนเครดิตตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒ - ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๙ สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงมหาดไทยในการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพื่อบรรลุเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของรัฐบาล และยังเป็น การดำเนินการตามนโยบายสำคัญของกระทรวงมหาดไทยในการแก้ไขปัญหาขยะ ตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด" ที่มีมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ภายใต้กรอบการดำเนินงาน จำนวน ๓ ระยะ ได้แก่ ต้นทาง คือ การลดปริมาณขยะ การส่งเสริมการคัดแยกขยะที่ต้นทาง กลางทาง คือ การจัดทำระบบเก็บขนอย่างมีประสิทธิภาพ และปลายทาง คือ ขยะมูลฝอยได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

ข้อมูลพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น
ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เทศบาลตำบลลูกประทาย

นายวิทยา สำเภา
 นายกเทศมนตรีตำบลลูกประทาย

นายวิทยา สำเภา บ้านเลขที่ 171 หมู่ที่ 13 ตำบลลูกประทาย อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี โทร. 083-9661239

มีความชำนาญพิเศษด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นแกนนำในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการนำนโยบายของนายกเทศมนตรีตำบลลูกประทายและนโยบายของภาครัฐขับเคลื่อนให้บรรลุวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางหรือตั้งแต่ครัวเรือนและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่เกิดจากขยะเปียกครัวเรือน โดยมีเป้าหมายให้ทุกครัวเรือนมีการจัดทำถังขยะเปียกครัวเรือน ตามแบบของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยใช้กิจกรรม KICK OFF การจัดการขยะเปียกลดโลกร้อน เป็นตัวขับเคลื่อน

